

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra mediálních studií a kulturních studií a žurnalistiky

PUBLICISTICKÝ POŘAD NEWSROOM ČT24 V ROCE 2018
JOURNALISM SHOW NEWSROOM CT24 IN 2018

Bakalářská práce

Aneta DANĚČKOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. Věra BARTALOSOVÁ

Olomouc 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou použitou literaturu i další zdroje. Tato práce (bez příloh a poznámkového aparátu) obsahuje 88 959 znaků.

V Olomouci dne .....

Poděkování

Největší poděkování patří vedoucí mé bakalářské práce, Mgr. Věře Bartalosoové, za její odborné vedení, cenné rady a čas, který mi věnovala v průběhu psaní práce. Děkuji také mé rodině a přátelům za jejich podporu při zpracovávání této práce.

ANOTACE

Práce se zabývá mediálním obrazem médií v pořadu Newsroom ČT24 v roce 2018. Cílem práce je popsat mediální obraz médií a dílčím cílem je popsat tematickou skladbu pořadu ve sledovaném období. Teoretická část práce popisuje teorii gatekeepingu, agenda setting, zpravodajských hodnot a mediální konstrukce reality. V rámci práce byla provedena kvantitativní obsahová analýza. Výsledky analýzy jsou vyjádřeny v grafech.

Klíčová slova: média, mediální obraz, televize, pořad, obsahová analýza

ANNOTATION

This thesis deals with media image of media in journalism show Newsroom CT24 in 2018. The aim is to describe media image of media and the partial goal is to describe thematic composition. The theoretical part of this thesis describes gatekeeping theory, agenda setting theory, news values theory and media reality construction theory. The work is done by using quantitative content analysis. The results of analysis are presented in graphs.

Key words: media, media image, television, show, content analysis

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	3
2.1	Teorie gatekeepingu.....	3
2.2	Teorie agenda setting.....	5
2.3	Teorie zpravodajských hodnot.....	7
2.4	Mediální konstrukce reality.....	10
2.5	Předchozí výzkumy, dosavadní vědění v oboru.....	11
2.5.1	Výzkumy médií informujících o médiích.....	11
3	METODIKA VÝZKUMU.....	14
3.1	Kvantitativní obsahová analýza.....	14
3.2	Cíle práce.....	15
3.3	Výzkumné cíle, výzkumné otázky a hypotézy.....	15
3.4	Profil analyzovaného pořadu.....	17
3.5	Vybraný vzorek analýzy.....	17
3.6	Operacionalizace.....	18
4	MEDIÁLNÍ DĚNÍ V ROCE 2018 PODLE NEWSROOMU ČT24.....	26
4.1	Leden.....	26
4.2	Únor.....	27
4.3	Březen.....	27
4.4	Duben.....	28
4.5	Květen.....	28
4.6	Červen.....	29
4.7	Září.....	30
4.8	Říjen.....	30
4.9	Listopad.....	31
4.10	Prosinec.....	31
4.11	Průběžná témata.....	32
5	PRŮBĚH ANALÝZY.....	34
5.1	Problémy při analyzování pořadu.....	35
5.2	Nedostatky zvolené metody.....	36
6	VÝSLEDKY ANALÝZY.....	38
6.1	Počet příspěvků a celková stopáž.....	38
6.2	Tematická skladba za rok 2018.....	39

6.3	Domácí a zahraniční příspěvky.....	40
6.4	Skladba států	41
6.5	Skladba hostů	42
6.6	Skladba mediálních organizací	44
6.7	Skladba autorů	45
6.8	Skladba kauz.....	46
6.9	Ověření platnosti hypotéz.....	48
7	ZÁVĚR	49
8	ANALYZOVANÝ SOUBOR.....	51
9	SEZNAM PRAMENŮ.....	52
10	SEZNAM LITERATURY	53
11	SEZNAM GRAFŮ	55
12	SEZNAM PŘÍLOH.....	56
13	PŘÍLOHY	57

1 ÚVOD

Současná doba žurnalistické profese příliš nepřeje, alespoň dle žebříčků prestiže profesí, se ta žurnalistická propadá v posledních letech stále níže.¹ Situace mezi politiky a novináři je v naší zemi napjatá a výjimečné nejsou ani výroky politiků, kterými snižují hodnotu žurnalistické profese.² Ve světě navíc dochází stále častěji k vraždám novinářů kvůli jejich práci.³ Je tedy nesmírně důležité posilovat veřejné mínění o novinářské profesi a hovořit o médiích a svobodě slova v nejrůznějších kontextech.

Pořad Newsroom ČT24 se snaží zmapovat mediální dění na domácí scéně i v zahraničí a dle stále stoupající sledovanosti se mu to daří dobře.⁴ Ze zvyšující se oblíbenosti pořadu můžeme také usoudit, že českým divákům připadá mediální dění atraktivní a tento typ informací je zajímavá.

V České republice existuje řada tiskovin a webových stránek věnujících se problematice médií. Můžeme jmenovat například specializovaný web MediaGuru či Mediář. Na televizním trhu je však koncept pořadu Newsroom ČT24 zcela ojedinělý.

V minulosti proběhlo několik pokusů o vytvoření televizního pořadu, který by se problematice médií také věnoval, žádný z nich se však nesetkal s větším úspěchem. Respektive tyto pořady existovaly, ale již svou činnost ukončily. Z produkce České televize to byl pořad Média a svět (2006-2009) nebo Být v obraze (2009-2011), které jsou dodnes dostupné ve video archivu na internetových stránkách České televize.

Na počátku roku 2015 byl Českou televizí představen publicistický pořad Newsroom ČT24 a vysílán je nyní již pátým rokem. Přestože tento pořad existuje několik let, byla mu věnována pouze jedna odborná práce.⁵

---

¹ Průzkumy prestiže povolání dostupné z: <https://nsp.cz/aktuality/prestiz-vlastniho-povolani-v-hlavnim-zamestnani-v-cr> nebo z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ekonomicke/prace-prijmy-zivotni-uroven/2013-prestiz-povolani-unor-2016>

² Uvádíme odkazy na články, o konkrétních situacích (slovního i fyzického) napadání novinářů: Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/01/lide-v-zemanove-volebnim-stabu-fyzicky-napadli-novinare/> Nebo z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/05/zeman-tistena-media-nahradi-jina-forma-komunikace/> Dále také z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/03/ct-i-economia-odsoudily-utoky-na-media-v-zemanove-projevu/>

³ Server MediaGuru zveřejnil poznatky obsažené ve výroční zprávě Mezinárodní federace novinářů. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/12/ifj-pocet-zabitych-novinaru-na-svete-stoupl-v-roce-2018-na-94/>

⁴ Odkazujeme se na díl z 24.06.2018 a 16.12.2018 viz. <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11030967025-newsroom-ct24/>

⁵ KOŠUTOVÁ, Zuzana. Publicistický pořad Newsroom ČT24. Praha: Univerzita Karlova, 2016. Diplomová práce.

Pořad se věnuje především mediálnímu dění, ale i jiným tématům, na které nahlíží optikou médií. To znamená, že se diváci dozvídají nejnovější události ve světě přes události v médiích, která se jimi zabývala.

Cílem této práce bylo popsat za pomoci kvantitativní obsahové analýzy mediální obraz médií, který vytvářel pořad Newsroom ČT24 v roce 2018. Dílčím cílem pak bylo popsat tematickou skladbu pořadu. Pro dosažení těchto cílů jsme u jednotlivých příspěvků sledovali a zaznamenávali témata příspěvků, jejich autory, zmiňované kauzy, mediální organizace, státy a hosty, kteří dostávali v pořadu prostor k vyjádření.

Práce je rozdělena na tři části. První část je věnována teoretickým východiskům pro následnou kvantitativní obsahovou analýzu. Obsahuje definice teorie gatekeepingu, zpravodajských hodnot, agenda setting a mediální konstrukce reality. V další části je vysvětlena metodologie a operacionalizace práce. Také jsme sem zařadili stručný popis událostí v médiích za rok 2018.

V poslední části se nachází výsledky samotné analýzy pořadu. Pro zvolené cíle práce byla nejvhodnější volbou kvantitativní obsahová analýza. V této části prezentujeme výsledky v grafech, vysvětlujeme je a porovnáváme platnost hypotéz stanovených na počátku analýzy.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

2.1 Teorie gatekeepingu

Pořad Newsroom ČT24 vysílá nový díl (téměř⁶) každý týden. Během každého týdne se v médiích na celém světě odehraje velké množství událostí, do pořadu se však dostane jen zlomek z nich. Je tedy patrné, že v redakci Newsroomu ČT24 probíhá proces výběru těchto informací, který ovlivňuje, jaká témata se do vysílání dostávají a jaká ne. Tento proces se nazývá gatekeeping, a jelikož ovlivňuje výsledný mediální obraz médií vytvářený pořadem, budeme jej pro potřeby analýzy definovat v této kapitole.

Gatekeeping je teorie předpokládající, že zprávy o událostech procházejí kanálem s několika branami, které je buď mění nebo slučují.⁷ Potom, co tímto kanálem projdou, se stává, že některé informace se dostávají do hlavních zpráv či na přední strany novin, jiné dostávají méně prominentní místo či čas, a některé se do médií nedostanou vůbec.⁸ Stejně tak ani Newsroom ČT24 nepokrývá kompletní dění v domácích a zahraničních médiích, protože to by vzhledem k jeho stopáži nebylo možné. Je tedy zřejmé, že i zde hraje roli proces gatekeepingu. O tom, které události se do médií nakonec dostanou, rozhodují gatekeeperi (gate= brána, keeper,tzv.vrátní).

Pojem gatekeeping původně vůbec s médii spojován nebyl. Jako první se jím zabýval psycholog Kurt Lewin, který v období po druhé světové válce zkoumal, jak se rodiny rozhodují při nákupu potravin a jak tyto rozhodnutí probíhají. „Zjistil, že roli „dveřníka“ sehrávají takové mechanismy, jež některé produkty do vědomí zákazníků pouštějí a jiné nikoli.“⁹

Jako první se gatekeepingem v souvislosti s médii a výběrem témat, o nichž informují zabýval sociolog David M. White na počátku 50. let 20. století. V empirické studii „*The Gate Keeper: A Case Study in the Selection of News*“¹⁰ zkoumal, jak a podle čeho novináři vybírají z velkého množství potenciálních zpráv. Zjistil, že editoři se rozhodují subjektivně, a že do konečného vydání zpracovali pouze okolo jedné desetiny materiálu dodaného tiskovými agenturami.¹¹

---

⁶ V některých případech může být vysílání přesunuto na jiný den nebo úplně vynecháno. Například během Velikonoc v roce 2018 nebyl vysílán díl v neděli, ale až 2.dubna v pondělí. V neděli 28.10.2018 nebyl vysílán nový díl vůbec a pořad měl 2 týdny vysílací pauzu.

⁷ SHOEMAKER, Pamela a VOS, Timothy. Gatekeeping theory, Routledge, 2009. ISBN 978-0415981385 s. 22

⁸ Tamtéž.

⁹ REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7. s. 70

¹⁰ WHITE, M. David. The “Gate Keeper”: A Case Study in the Selection of News.

Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/107769905002700403?journalCode=jmqa>

¹¹ TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. s. 39

Teorii gatekeepingu se o mnoho let později věnovala i Pamela Shoemakerová a Stephen Reese. Shoemakerová definovala gatekeeping jako proces, který se využívá k protřídění obrovského počtu potencionálních sdělení na několikanásobně menší množství informací, jež jsou v pozmeněné podobě poskytovány příjemci. Také jej považuje za výběrový a tvrdí, že se týká každého účastníka komunikačního procesu, protože každý jeho pracovník je prakticky gatekeeperem a má vliv na výběr a produkci zpráv.¹²

Gatekeeping můžeme pozorovat i v pořadu Newsroom ČT24. Jako příklad můžeme uvést situaci, kdy si redaktoři sami připravují obsahy některých rubrik, například pro rubriku: Co zaujalo redakci Newsroomu ČT24. Tím, jaké zprávy pro rubriku vybírají, ovlivňují výsledný mediální obraz médií a stávají se tak gatekeepery.

Dále se dle Shoemakerové gatekeeping nachází na vícero úrovních v rámci organizace, nejen na úrovni jedince. Tvrdí také, že je potřeba věnovat pozornost výrobě zpravodajství a vlivům na jeho finální podobu. Tyto vlivy pak rozděluje na individuální úroveň, úroveň mediálních rutin, úroveň organizace, extramediální úroveň a ideologickou úroveň. Všechny faktory dohromady pak ovlivňují chování tzv. dveřníka.¹³

---

¹² SHOEMAKER, Pamela J. A New Gatekeeping Model. In Social Meanings of news: A text-reader. BERKOWITZ, Dan. 1. vyd. SAGE, 1997. ISBN 0-7619-0075-4. s. 57-58

¹³ SHOEMAKER, Pamela a REESE, Stephen. Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content. New York: Longman, 1996. ISBN 08-013-1251-5 s. 106

2.2 Teorie agenda setting

V předchozí kapitole jsme definovali proces gatekeepingu, který úzce souvisí i s další důležitou teorií pro tuto práci. Teorie agenda setting neboli nastolování agendy je zpravodajská teorie, pracující s myšlenkou, že některá témata, která se stále ve zpravodajství opakují, tak nabývají většího významu než témata, na která média poukazují méně.¹⁴ V případě sledovaného pořadu chápeme tuto teorii tak, že témata, která projdou procesem gatekeepingu, jsou divákům předkládána jako nejdůležitější události ze světa médií, což pořad uvádí i na svých oficiálních stránkách. Tvůrci pořadu takto určují, jaká mediální témata budou diváky zajímat. Tyto poskytované informace poté formují konzumentovy představy o skutečném světě.¹⁵

Za autory teorie agenda setting bývají označováni Donald Shaw a Maxwell McCombs, kteří teorii popsali už před čtyřmi desítkami let.¹⁶ Ačkoliv sama myšlenka, že média se podílejí významným způsobem na ustavování agendy, je mnohem starší. Objevila se totiž už v díle Waltera Lippmanna na počátku dvacátých let minulého století.¹⁷

Koncept agenda setting neříká, že média výběrem témat přímo formují názory lidí, ale tvrdí, že určují, která témata důležitá jsou, a tím ovlivňují, o čem lidé mluví a přemýšlí. „*Média možná nejsou úspěšná v tom, aby řekla lidem, co si mají myslet, ale rozhodně umějí lidem říci, o čem mají přemýšlet.*“¹⁸

Donald Shaw a Maxwell McCombs připouští, že masová média nejsou jediným zdrojem orientace ve veřejných záležitostech. Za důležité považují osobní zkušenosti a další zdroje informací, proto témata, jimž se média věnují, rozdělují na vtíravá a nevtíravá.¹⁹

S nevtíravými oblastmi nemá většina lidí každodenní přímou zkušenost, ale vtíravá témata patří k běžnému životu každého člena společnosti. Za nevtíravá tedy můžeme považovat například znečištění ovzduší nebo drogovou problematiku, zatímco za vtíravá bychom mohli označit nákup potravin. Pro každého člověka se ovšem toto pojetí může i lišit. Například pro nezaměstnaného je nezaměstnanost vtíravým tématem, avšak pro doživotní univerzitní

---

¹⁴ MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2. s. 30

¹⁵ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. Média a společnost. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7. s. 182

¹⁶ MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2. s. 30

¹⁷ LIPPMANN, Walter. Public Opinion. New York: Maxmillan, 1922. ISBN 1-56000-999-3.

¹⁸ COHEN 1963, citováno dle MCCOMBS, M., REYNOLDS, A. News Influence on Our Pictures of the World. In: BRYANT, W. J., ZILLMANN, D. Media Effects. Advances in Theory and Research. 2nd edition Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. 2002. s. 1

¹⁹ MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2 s. 101

profesory je toto téma abstraktní a nevtíravé. U některých témat tedy o jejich zařazení rozhodují osobní zkušenosti konkrétní osoby.²⁰

Nastolování agendy se dělí na dva stupně. Prvním stupněm je tradiční nastolování agendy a druhým nastolování agendy atributů.²¹ První stupeň tedy určuje, o čem mají lidé přemýšlet. Druhý stupeň pak zdůrazňováním jednotlivých atributů ovlivňuje, jakým způsobem o těchto věcech budeme přemýšlet.²²

V této práci je stěžejní první stupeň nastolování agendy, protože budeme zkoumat, o kterých médiích a tématech pořad informuje a jaký jim dává prostor, ale nebudeme zkoumat způsob, jakým jsou události podávány ani jak je o nich referováno.

Zpravodajská média sice mají vliv na velké množství témat, avšak nejsou diktátory veřejného mínění ani nejsou schopna nastolovat svou vlastní agendu s naprostým odstupem od okolního světa. Existují také případy tzv. reverzibilního nastolování agendy, kdy veřejný zájem nastoluje agendu médií.²³

Koncept agenda setting byl v průběhu let doplněn o další teorie, jako jsou stereotypizace, budování image, kultivační analýza, spirála mlčení, priming, rámcování neboli framing a také o gatekeeping.²⁴

---

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž s. 113

²² Tamtéž s. 111

²³ Tamtéž. s. 42

²⁴ Tamtéž. s. 131

2.3 Teorie zpravodajských hodnot

Další zásadní teorií pro obsahové analýzy médií je teorie zpravodajských hodnot. Protože na jejím konceptu stojí některé naše hypotézy vztahované k výzkumu v kapitole Operacionalizace, je vhodné tuto teorii stručně představit.

Pojem zpravodajská hodnota (news value) použil jako první americký novinář a filozof, Walter Lipmann, v roce 1922 v knize *Public Opinion*. V roce 1965 pak pojem na základě provedených výzkumů definovali Johann Galtung a Marie Holmboe Rugeová.²⁵

Analytici Johan Galtung a Marie Ruge ve článku o norském zahraničním zpravodajství předložili analýzu zpravodajských hodnot z roku 1965. V ní popisují procesy vybírání informací, z nichž pak vznikají zprávy. Nazývají je princip selekce a princip deformace. Princip selekce znamená, že čím více zpravodajských hodnot událost naplňuje, tím větší je pravděpodobnost, že se stane zprávou. Princip deformace je pak zdůrazňování hodnot, které byly důvodem výběru zprávy.²⁶ Tyto principy můžeme vztáhnout i na pořad Newsroom ČT24. V pořadu se objevují jak domácí, tak zahraniční události. U obou přitom platí, že čím více zpravodajských hodnot budou splňovat, tím větší mají šanci stát se zprávou a objevit se ve vysílání.

Zpravodajské hodnoty jsou intuitivní domněnky žurnalistů, o tom, co bude jejich publikum zajímat a co vzbudí jejich pozornost.²⁷ Výběr zpráv novinářů je také závislý na tom, z kolika počtu zpráv si mohou vybírat. Rozhodnutí tedy závisí na úsudku novináře.²⁸

V této práci budeme pracovat se zpravodajskými hodnotami, které uvádí Galtung a Rugeová. Ty zní:²⁹

1. frekvence,
2. práh pozornosti,
3. jednoznačnost,
4. význam,
5. souznění,
6. neočekávanost,

---

²⁵ GALTUNG, Johan, RUGE, Mari Holmboe: *The Structure of Foreign News: The Presentation of Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspaper*. In *Journal of Peace Research*, vol. 2, no. 1, 1965

²⁶ Tamtéž s. 71

²⁷ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X.

²⁸ BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika*. Přeložil Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2004. ISBN 8071788716. s. 63

²⁹ GALTUNG, Johan, RUGE, Mari Holmboe: *The Structure of Foreign News: The Presentation of Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspaper*. In *Journal of Peace Research*, vol. 2, no. 1, 1965 s. 70-71

7. kontinuita,
8. variace,
9. vztah k elitním národům,
10. vztah k elitním osobám,
11. personifikace,
12. negativita.

Všechny tyto hodnoty krátce popíšeme na základě hypotéz, které autoři uvedli.³⁰ Frekvencí měli autoři na mysli dobu, kterou událost potřebuje pro to, aby se mohla stát zprávou. Nejideálnější situace je frekvence událostí podobná frekvenci média. U pořadu Newsroom ČT24 je v tomto případě výhodné, že nový díl je připravován pouze jedenkrát za týden. Na druhou stranu, pořad o některých událostech informuje až s týdenním zpožděním (například o vraždě Jána Kuciaka a jeho snoubenky pořad informoval až 4.3.2018, tedy o celý týden později).

Aby se událost dostala do média, musí překonat tzv. práh pozornosti. Čím více jej překoná, tím větší má pravděpodobnost stát se zprávou. To znamená, že čím rozsáhlejší³¹ událost je, tím spíše se jí média začnou věnovat.

Jednoznačnost znamená, že čím je signál jasnější a jednoznačnější, tím spíše bude zaznamenán, než kdyby bylo možné si jej vyložit více způsoby. Z toho plyne, že ve zpravodajství jsou preferovány jednoznačné události.

Význam události je chápán tak, že událost odehrávající se v blízkém okolí, je před ostatními událostmi zpravodajsky hodnotnější. Což znamená, že v pořadu Newsroom ČT24 dostane přednost zpráva o práci českých novinářů na prezidentských debatách spíše, než aby v této době redakce informovala o práci novinářů na volbách například v Brazílii.

Souznění události souvisí s její předvídatelností a očekáváním recipienta, který se na určitý typ zprávy mentálně „vyladí“ pokud takové zprávy přijímat chce.

Hodnota neočekávanosti také rozhoduje, zda bude událost zpracována nebo ne. Dle hypotézy autorů, čím nečekanější událost, tím spíše se jí v médiích budou věnovat.

Je-li něco do zpravodajství již zahrnuto, tím spíše tato událost bude zaznamenávána i nadále. Dochází tak k naplnění hodnoty kontinuity. Tato hodnota je pro novináře důležitá, jelikož v případě takové události ji nemusí zpracovávat od začátku, ale pouze doplňují nové informace. Příkladem jsou například tzv. kauzy, kterým se věnuje i námi sledovaný pořad.

---

³⁰ Tamtéž. s. 65–71

³¹ Čím větší části obyvatelstva se událost týká či je ovlivňuje.

Hodnota variace vypovídá o tom, že pokud je ta stejná událost zaznamenávána často a opakovaně, tím spíše dají v redakci přednost jiné zprávě či budou zaznamenány obě dvě, protože redakce se bude snažit zachovat určitou vyváženost.

K událostem týkajícím se elitních národů autoři poznamenávají, že čím více se jich událost bude týkat, tím spíše se stane zprávou. Autoři také uvádí, že poslední 4 hypotézy se týkají především „severozápadního světa“. Pojetí těchto elitních států se může napříč kulturami lišit.

Stejně se kulturně liší pojetí i elitních osob, u kterých platí stejná podmínka jako u národů. Do této kategorie se řadí politici, náboženští hodnostáři, známí umělci či jinak společensky vysoce postavení lidé.

Personifikace události je autory předkládána tak, že čím více se na ni dá nahlížet z pohledu jednotlivce, tím má větší pravděpodobnost stát se zprávou. Proč k tomuto jevu dochází vysvětlují autoři teorie různými způsoby, z nichž jedním z nich je obecný předpoklad, že zpravodajství má informovat o konkrétních lidech a jejich příbězích.

Poslední popsanou hodnotou je negativita. Galtung a Rugeová opět uvádí několik zdůvodnění, proč jsou negativní události upřednostňovány. Jako příklad můžeme uvést, že negativní zprávy mohou být negativní pro většinu společnosti, zatímco pozitivní většinou pouze pro zlomek lidí, jichž se týkají. Také jsou méně očekávatelné a předvídatelné, takže se mohou jevit jako vzácnější.

Jak jsme již uvedli výše, s popsanými hodnotami budeme pracovat i při interpretaci dat získaných obsahovou analýzou pořadu.

2.4 Mediální konstrukce reality

Svým obsahem vytváří pořad Newsroom ČT24 mediální obraz médií, o kterých informuje. Jak jsme již popsali v teoretických kapitolách výše, do vysílání v pořadu se dostávají pouze některé selektované informace, celkový obraz mediálního světa je tedy logicky zkreslený. Zároveň ale není možné popsat všechny události a pořad (a média obecně) tak vytváří, na základě kritérií hodnot, vykonstruovaný obraz reality. Tento vykonstruovaný svět se pro diváka pak stává faktickou realitou, jelikož k většině věcí, o nichž se dozvídá, přímý přístup nemá.³² Postup vytváření takového světa se nazývá mediální konstrukce reality a souvisí s konceptem sociální konstrukce reality.

Autory tohoto konceptu jsou sociologové Peter L. Berger a Thomas Luckmann. Ti si ve své publikaci, Sociální konstrukci reality (1966), kladou otázku, jakým způsobem je utvářena a vnímána realita každodenního života.³³

*„Svět každodenního života není totiž pouze světem, který obyčejní členové společnosti pokládají za danou realitu při svém subjektivním a cílevědomém každodenním jednání. Je to také svět, který má svůj původ v jejich myšlenkách a činnostech, a který je právě těmito myšlenkami a činnostmi jako reálný udržován.“*³⁴

Berger a Luckmann uvádí, že orientace člověka v takovém světě závisí na třech vzájemně propojených procesech, jimiž jsou externalizace, objektivace a internalizace, které společně vytváří realitu.³⁵ Externalizace a objektivizace jsou složkami neustále probíhajícího dialektického procesu. Poslední složkou je internalizace.³⁶ Procesy popisují také následujícím citátem:

*„Každá z těchto vazeb je odrazem základních vlastností sociálního světa. Společnost je výtvorem člověka (externalizace). Společnost je objektivní realitou (objektivizace). Člověk je výtvorem společnosti (internalizace).“*³⁷

Vykonstruovaný sociální svět nabývá na realitě až při jeho předávání nové generaci, která jej přijímá spíše jako tradici než jako něco, co by zažila nebo co si pamatuje z vlastní

---

³² SCHULZ, Winfried. Die Konstruktion von Realität in den Nachrichtenmedien: e. Analyse d. aktuellen Berichterstattung. München: Alber, 1976. ISBN 3495473319 s. 29 citováno dle: KUNCZIK, Michael. Základy masové komunikace. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X.

³³ BERGER, Peter L. a Thomas LUCKMANN. Sociální konstrukce reality: Pojednání o sociologii vědění. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, ISBN 80-859-5946-1.

³⁴ Tamtéž. s. 25

³⁵ Tamtéž. s. 62-64

³⁶ Tamtéž. s. 64

³⁷ Tamtéž.

zkušenosti.³⁸ Důležité jsou sociální interakce mezi jedinci a klíčem k jejich porozumění je pak jazyk, který přebírá roli zprostředkovatele konstruování reality.³⁹

Pokud hovoříme o mediálních obsazích, můžeme je přirovnat k vědění, které také, stejně jako sociální svět, utváří sociální realitu.⁴⁰ Mediální konstruování vytváří druh reality, který je recipienty považován za daný. Jejich představy o realitě jsou pak určovány selektivními kritérii žurnalistiky.⁴¹ „*Mediální realita znamená onen obraz světa, který pro recipienta vznikl na základě kritérii žurnalistického výběru zpráv.*“⁴² Tedy pouze výseky skutečnosti, které média zobrazují, získávají status reality.⁴³

2.5 Předchozí výzkumy, dosavadní vědění v oboru

Na českém televizním trhu je pořad Newsroom ČT24 jediným publicistickým pořadem, který se zabývá činností médií. V minulosti existovaly v České televizi (dále jen ČT) ještě další pořady věnující se médiím, všechny však byly postupně rušeny.⁴⁴

V anglicky mluvícím prostředí se vyskytuje několik televizních pořadů věnujících se médiím. Jako první můžeme jmenovat pořad Reliable Sources stanice CNN. Pořad se na svých stránkách charakterizuje jako „*jedním z mála pravidelných televizních pořadů, který se zajímá o to, jak novináři dělají svou práci a jak média ovlivňují události, které pokrývají.*“⁴⁵

Dalším podobným pořadem, který se podobá zkoumanému Newsroomu ČT24, je australský pořad Media Watch vysílaný na televizní stanici ABC.

Pořad Newsroom ČT24 nebyl zkoumán mediálními analytiky, avšak zpravodajství České televize analyzováno bylo. Na tuto analýzu⁴⁶ můžeme navázat i v našem výzkumu.

2.5.1 Výzkumy médií informujících o médiích

V souvislosti s médii informujícími o médiích je zajímavé tvrzení Michala Kunczika: „*...také žurnalistika patří sama o sobě v masových médiích k tabuizovaným tématům. Žurnalisté nejsou*

---

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ KUNCZIK, Michael. Základy masové komunikace. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X. s. 125

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Tamtéž.

⁴³ REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7. s. 107

⁴⁴ Pořady jsme zmínili již v úvodu práce. Jedná se o pořady Média a svět a Být v obraze.

⁴⁵ Citováno z: <http://reliablesources.blogs.cnn.com/>

⁴⁶ Analýza zpravodajských relací ČT24 za rok 2018 provedená mediální agenturou Media Tenor. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/sledovanost-a-data-o-vysilani/hodnoceni-verejne-sluzby/analiza-zpravodajstvi-a-publicistiky/?id=8816&strana-5=1&category=5>

*ochotni psát či vypovídat o své práci či snad dokonce svou práci kritizovat.*⁴⁷ Jeho tvrzení je však staré přes 20 let a za tu dobu se i média stala tématem pro média, což potvrzuje existence nejen specializovaných pořadů o médiích, ale i specializovaných webů a tištěných periodik.

Tím, jak média informují o jiných médiích, se zabýval sociolog Duno Numerato ve své odborné stati *Média o médiích*⁴⁸. Numerato tvrdí, že promluvy o médiích v médiích, a tudíž i promluvy o televizi v televizi, se stávají stále častěji běžnou součástí obsahu mediálních sdělení.

K dosažení svých výzkumných cílů v práci využívá kvantitativní obsahovou analýzu. Jeho dílčím cílem je zodpovědět na otázku, jestli reference o médiích mohou přispívat k zvýšení mediální gramotnosti. Ve své práci analyzuje české deníky MF Dnes a Právo a dochází k závěru, že v 85,3 % sledovaných jednotek tvořila média hlavní či vedlejší téma nebo o nich alespoň byla přítomná jakákoliv zmínka, což potvrzuje výše zmíněné tvrzení. Dochází k následujícímu závěru: *„Obsahová analýza referencí o médiích přítomných v jednom z nejběžnějších mediálních diskurzů, v promluvách vtisknutých do dvou českých celostátních deníků, MF Dnes a Práva, ukázala, že ze všech zmínek a článků tvoří ty, které potenciálně mohou přispět k zvyšování mediální gramotnosti, pouze o něco více než jednu třetinu všech referencí o mediálním poli.*“⁴⁹

Tato práce může pro naši analýzu posloužit jako inspirace v metodologii a zároveň můžeme sledovat, nakolik se pořad věnuje mediální výchově a mediální gramotnosti obyvatelstva. Tato práce však pro své rozdílné cíle i zkoumané materiály nemůže posloužit jako zdroj dat pro naši analýzu.

Zdroje, odkud poznatky pro stanovení hypotéz budeme čerpat, jsou již výše zmíněné odborné analýzy provedené mediální agenturou Media Tenor. Mediální analytici z agentury Media Tenor pravidelně analyzují pořady České televize. K výzkumu používají metodu kvantitativní obsahové analýzy a v analýze pořadů za rok 2018 se objevují zjištění, ze kterých vyplývají vhodné hypotézy pro naši práci. Jedná se o analýzu zpravodajství, která je dostupná

---

⁴⁷ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X.

⁴⁸ NUMERATO, Dino. *Média o médiích: mezi reflexivitou a reprodukcí*, Masarykova Univerzita Brno, 2006 Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Dino_Numerato/publication/200439413_Media_o_mediich_mezi_reflexivitou_a_reprodukcii_The_Media_on_the_Media_Between_Reflexivity_and_Reproduction/links/0a85e538c28caa899e000000/Media-o-mediich-mezi-reflexivitou-a-reprodukcii-The-Media-on-the-Media-Between-Reflexivity-and-Reproduction.pdf

⁴⁹ Tamtéž s. 11

na webových stránkách České televize.⁵⁰ Více se poznatkům vyplývajícím z této analýzy budeme věnovat v kapitole 3. Metodika výzkumu.

---

⁵⁰ Analýza zpravodajských relací ČT24 za rok 2018 provedená mediální agenturou Media Tenor. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/press/5206.pdf?_ga=2.168611815.7721871.1554998756-872714388.1518027700

3 METODIKA VÝZKUMU

3.1 Kvantitativní obsahová analýza

Vzhledem k tomu, že cílem této práce je popsat mediální obraz pořadu Newsroom ČT24, jeví se jako vhodná výzkumná metoda kvantitativní obsahová analýza. Pro naši práci je klíčové pojetí kvantitativní obsahové analýzy podle Renaty Sedlákové, jež v této kapitole představíme.

Obsahová analýza je označována jako tradiční postup zkoumání a analyzování dokumentů, jež vychází z neopozitivistické tradice zkoumání.⁵¹ Tato tradice předpokládá „možnost vytvoření obecné teorie a její testování prostřednictvím hypotéz vypovídajících o vztahu dvou a více proměnných.“⁵²

Za zakladatele obsahové analýzy bývá považován Bernard Berelson. Ten ji v padesátých letech 20. století definoval takto: „výzkumná technika pro kvantitativní, systematický a objektivní popis zjevného obsahu komunikace.“⁵³

Ve srovnání s kvalitativními analýzami textů je obsahová analýza značně strukturovaná, neboť přesně specifikuje postup i pravidla, na jejichž základě k textu přistupuje, i měřené kategorie do nichž jej rozmělnuje.⁵⁴ Právě její systematicčnost, kvůli které jsou všechny výzkumné jednotky zpracovány stejnými způsoby, přispívá k tomu, že její výsledky jsou poměrně snadno intersubjektivně ověřitelné, což je výhodou tohoto typu analýzy.⁵⁵

Naopak nevýhodou metody je nemožnost stanovit ani uchopit kvantitativně význam zkoumaných sdělení, protože naší interpretací zjištění vytváříme další, zcela odlišný text. Tento text je poté opět závislý na interpretaci příjemců, stejně jako ten, který jsme původně zkoumali.⁵⁶

Podle Sedlákové při analýze mediálních obsahů jde o to, jak daná kritéria operacionalizovat a jak stanovit indikátory, které jim v textech odpovídají, abychom je mohli měřit.⁵⁷ Sedláková pak uvádí, že cílem obsahové analýzy „je snaha vypovídat o velkých souborech dat, což je nezbytné, pokud chceme získat širší přehled o pokrytí daného tématu

---

⁵¹ SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9. s. 291

⁵² Tamtéž.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž. s. 295

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Tamtéž. s. 296

⁵⁷ Tamtéž. s. 306

v mediální krajině, zjišťovat dlouhodobé trendy v mediálním zobrazování určitých jevů či skupin nebo komparovat jejich reprezentace v různých typech médií.“⁵⁸

Tato technika nám tedy ve výsledku umožní získat širší přehled o zobrazovaných tématech v pořadu Newsroom ČT24 i o celkovém mediálním obrazu médií, který vytváří.

3.2 Cíle práce

Cílem této práce je popsat pomocí metody kvantitativní obsahové analýzy mediální obraz médií, který pořad Newsroom ČT24 vytvořil ve sledovaném roce 2018. Naše zjištění z provedené analýzy poté vyjádříme kvantitativně a výsledky budeme prezentovat v grafech.

Pro získání kompletního mediálního obrazu médií vytvářeného pořadem Newsroom ČT24 budeme sledovat témata příspěvků, autory příspěvků, hosty, kteří dostali v pořadu prostor k vyjádření, zmiňované státy, mediální kauzy a mediální organizace.

3.3 Výzkumné cíle, výzkumné otázky a hypotézy

Hlavním výzkumným cílem je popsat mediální obraz médií, který pořad Newsroom ČT24 vytvořil v roce 2018. Hlavní výzkumná otázka tedy zní:

VO: Jaký mediální obraz médií vytvořil pořad Newsroom ČT24 v roce 2018?

Dílčím výzkumným cílem je celková analýza tematické skladby pořadu Newsroom ČT24 a její kvantitativní vyjádření.

K provedení výzkumu jsme zvolili následující výzkumné otázky:

- VO1: Jaká byla tematická skladba pořadu Newsroom ČT24 za rok 2018?
- H1: Nejčastějším tématem v tematické skladbě pořadu bude žurnalistická profese.

V této hypotéze vycházíme ze skutečnosti, že pořad sám se definuje jako specializovaný pořad o médiích a dění v médiích. Domníváme se tedy, že se bude nejčastěji věnovat práci novinářů obecně, novinářské etice a všemu souvisejícímu s výkonem žurnalistického povolání.

- VO2: Jaký byl ve sledovaném období poměr zahraničních a domácích příspěvků?
- H2: V pořadu budou převažovat domácí příspěvky.

---

⁵⁸ Tamtéž s. 291

Předpokládáme, že v souladu s teorií gatekeepingu a zpravodajských hodnot budou převažovat domácí témata, kterým bude redakce přikládat větší důležitost než těm zahraničním. Mediální obraz, tak jak ho utváří Newsroom ČT24, pak bude složen převážně z domácích událostí v médiích. Náš předpoklad je podpořen i zjištěním, že ve zpravodajských relacích ČT24 tvořily v roce 2018 zahraniční příspěvky pouze 37 %.⁵⁹

- VO3: Jaká byla skladba pozvaných hostů/mluvčích v pořadu?
- H3: V publicistickém pořadu o médiích se budou vyskytovat převážně mediální odborníci a pracovníci v médiích.

Opět vycházíme z faktu, že pořad se sám definuje jako specializovaný pořad o médiích, proto bude svůj status posilovat hosty vybranými z předních mediálních odborníků a pracovníků.

- VO4: O kterých médiích/mediálních domech se mluvilo nejčastěji?
- H4: Nejčastěji se budou v pořadu Newsroom ČT24 zmiňovat o ČT.

V této hypotéze vycházíme ze zjištění agentury Media Tenor, která zjistila, že ČT24 se ve zpravodajských relacích nejčastěji zmiňovala právě sama o sobě.⁶⁰ Jelikož tomu tak bylo ve vícero pořadech, máme důvod domnívat se, že v pořadu o médiích bude mít ČT ještě více prostoru pro reklamu svým pořadům a práci, již odvádí.

- VO5: Jaké kauze bylo věnováno nejvíce podílu na stopáži pořadu za sledované období?
- H5: Ve sledovaném období bude mít největší podíl na stopáži kauza Ján Kuciak. Vražda Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové je označována jako kauza Ján Kuciak. Usuzujeme, že pořad Newsroom ČT24 bude této kauze věnovat největší podíl na stopáži, jelikož se přímo týká novinářské profese, a i ve všeobecném zpravodajství ČT se kauza umístila na předních příčkách v nejvíce pokrývaných kauzách.⁶¹

---

⁵⁹ Jedná se o analýzu zpravodajských relací ČT24 za rok 2018 provedenou agenturou Media Tenor. Dostupné z https://img.ceskatelevize.cz/press/5206.pdf?_ga=2.209003732.7721871.1554998756-872714388.1518027700 s. 1

⁶⁰ Tamtéž. s. 40

⁶¹ Tamtéž. s. 6

3.4 Profil analyzovaného pořadu

Pořad Newsroom ČT24 se profiluje jako publicistický týdeník o nejdůležitějších a nejaktuálnějších událostech v domácích i zahraničních médiích. Newsroom ČT24 byl poprvé vysílán 11.ledna 2015 na veřejnoprávní stanici ČT24. Analyzovaný rok 2018 je tedy v pořadí čtvrtou odvysílanou sezónou. Nově od září 2018 vysílá také ve vysokém rozlišení a se stopáží prodlouženou na 30 minut.

Pořad se vysílá v neděli večer ve 22:05 a stopáž nyní činí již zmiňovaných 30 minut. Dramaturgem a moderátorem pořadu je Luboš Rosí, který koncept pořadu vymyslel v době, kdy neexistovalo mnoho podobných počinů ani v zahraničí.⁶² Koncept pořadu tedy vznikl bez konkrétního předobrazu a v průběhu několikaletého vysílání se měnil a vyvíjel. V roce 2018 bylo odvysíláno 39 dílů, přičemž vysílací pauza (dále označována jako letní vysílací pauza) přes letní prázdniny trvala od 24.06.2018 do 09.09.2018. V ostatních týdnech⁶³ byl pořad vysílán tradičně každou neděli. Všechny díly, které budeme analyzovat, jsou volně dostupné na webových stránkách pořadu.

Pořad má několik rubrik, které se opakují napříč jednotlivými epizodami, ne však v každém díle. Jsou to Stručné zprávy, Co zaujalo redakci Newsroomu ČT24, Svědci doby, Titulka týdne, Fotografie, Lajk a Insta Zprávy. V prvních dvou zmíněných rubrikách se redakce zabývá rychlými zprávami ze zahraničních i domácích médií. Svědci doby jsou rubrika vyhrazená pro příspěvky o významných historických událostech a osobnostech v médiích nebo významných výročí redakcí. V Titulce týdne moderátoři komentují titulní strany tištěných médií z uplynulého týdne. V rubrice Lajk redakce uvádí nejnovější události, které je něčím zaujaly. Fotografie je rubrika věnující se žurnalistickým fotografiím. Insta Zprávy jsou nová rubrika představená až po letní vysílací pauze. V ní redakce informuje o zprávách na sociálních sítích.

3.5 Vybraný vzorek analýzy

Výběrový soubor je ohraničen dobou od 01.01.2018 do 31.12.2018. Pro výzkum jsme zvolili všechny díly odvysílané v tomto časovém období, abychom získali mediální obraz za minulý rok. Výzkumnou jednotkou je tedy jeden díl pořadu Newsroom ČT24. Dílů ke zkoumání je

---

⁶² Korespondence s editorem pořadu Lukášem Trnkou. Komunikace proběhla přes Facebook 3.2.2018.

⁶³ Kromě 28.10.2018 a 01.04.2018.

celkem 39. Jednotlivé díly pak budou děleny na kódovací jednotky, což v této práci představují jednotlivé příspěvky v pořadu, které jsou od sebe obsahově odděleny.

3.6 Operacionalizace

Proměnné sloužící k identifikaci jednotlivých příspěvků:

1. Titulek příspěvku,
2. Pořadové číslo příspěvku v analýze,
3. Pořadové číslo příspěvku v rámci pořadu,
4. Měsíc vydání příspěvku,
5. Den vydání příspěvku – datum, kdy byl příspěvek vydán,
Následně bude zpracován rozsah a obsah samotného příspěvku, a to v těchto kategoriích:
6. Stopáž,
7. Téma příspěvku,
8. Státy, o kterých se příspěvek zmiňuje,
9. Vztah k ČR – domácí příspěvek x zahraniční příspěvek
10. Mediální organizace/domy/agentury, o kterých se v příspěvku zmiňují,
11. Autor příspěvku,
12. Host – pokud nějaký v příspěvku figuruje,
13. Opakovaně řešená témata tzv. kauzy.

Celkem bude sledováno u každého jednotlivého příspěvku v pořadu Newsroom ČT24 sledováno a zaznamenáno 13 kategorií. Každá kategorie může nabývat předem stanovených hodnot, jednotlivé tabulky s hodnotami jsou uvedeny v přílohách.

Kategorie č.1 je titulek příspěvku. Titulek příspěvku je odvozen z pojmenování jednotlivých částí každého dílu, které se nacházejí pod každým dílem na webových stránkách pořadu. Jelikož tvůrci třídí díly na příspěvky jinak než my, u některých příspěvků zavádíme svůj vlastní titulek, který slouží pro rozpoznání příspěvku v daném dílu.

Kategorie č.2 označuje pořadové číslo příspěvku ze všech analyzovaných příspěvků ve sledovaném období.

Kategorie č.3 zaznamenává pořadové číslo příspěvku v konkrétním díle pořadu.

Kategorie č.4 je měsíc, ve kterém byl příspěvek vysílán.

Kategorie č.5 neboli den vydání příspěvku se bude řídit datem odvysílání dílu, ve kterém byl příspěvek umístěn i přesto, že občas některé z příspěvků zveřejňuje redakce Newsroomu

ČT24 i na svém facebookovém profilu ještě před premiérou dílu, ve kterém se příspěvek objeví v televizním vysílání.

Kategorií č.6 je Stopáž, kterou se myslí délka daného příspěvku a bude zjišťována měřením na sekundy při sledování. Při určování stopáže je nutno předem stanovit, kde začíná a končí každý jednotlivý příspěvek. Prvním vodítkem při stanovování jednotlivých příspěvků bude rozdělení jednotlivých dílů na příspěvky na stránkách pořadu.

Jednotlivé díly jsou sice rozděleny na jednotlivé tematické bloky, ale bohužel příspěvek pro naši analýzu potřebujeme definovat přesněji, protože někdy do sestřihu přesahuje část z předchozího příspěvku. Kdybychom měřili stopáž jen podle těchto sestřihů, nakonec by nám celý díl vycházel delší, než ve skutečnosti byl. Podmínky pro oddělení jednotlivých příspěvků jsou následující:

- a) zazní jedna ze dvou druhů znělek, které oddělují příspěvky od sebe
- b) příspěvek je oddělen uvedením autora pořadu na začátku nebo na konci

Zřetel nebudeme brát na úvod pořadu, kdy moderátor představuje témata, která budou tvořit obsah dílu a také nebudeme nijak analyzovat část pořadu, ve které informuje diváky v průběhu dílu, co za další témata bude následovat.

Dále jsme se rozhodli, že příspěvky v rubrikách pořadu Stručné zprávy a Co zaujalo redakci Newsroomu ČT24, které v rádech desítek sekund informují hned o několika událostech v různých redakcích doma i v zahraničí, budou děleny na jednotlivé příspěvky podle obsahu. Vzniknou tak několika sekundové příspěvky, které je ale potřeba takto pro záměry analýzy rozdělit, abychom získali co nejpřesnější skladbu států a organizací, kterým se pořad věnuje.

Prakticky budeme postupovat tak, že si vždy nejprve pustíme celou rubriku, abychom věděli, kde jednotlivé příspěvky autor/ka od sebe slovně odděluje. Poté rubriku rozdělíme na jednotlivé příspěvky a změříme jejich stopáž.

Do studiového rozhovoru bývá někdy vložena jedna reportáž nebo více reportáží s vlastním autorem, jímž není autor rozhovoru. Reportáž však není pokaždé oddělena znělkou, a proto jsme se podle ní nemohli při měření stopáže orientovat. V takových případech budeme rozhovor rozdělovat na několik částí. Například první část rozhovoru bude jeden příspěvek, vložena reportáž druhý, pokračování rozhovoru třetí. Příspěvky budeme oddělovat promluvou či uvedením příspěvků moderátorem. Měřit budeme od začátku této promluvy. U každého dílu jsou uvedeny titulky s časováním, díky nim se můžeme orientovat při tomto způsobu oddělování příspěvků.

Kategorie č.7 je Téma příspěvku a témata jsou rozepsaná níže.

U témat budeme hodnotit, čeho se týkala převážná část stopáže příspěvku. Při kódování budeme určovat pouze jedno hlavní téma z těchto kategorií:

1. Žurnalistická profese: Do této kategorie zařadíme veškeré příspěvky, jejichž hlavním tématem bude informovat o různých aspektech žurnalistické práce. Bude sem patřit například novinářská etika, rutiny žurnalistické práce, vztahy mezi novináři, práce mluvčích, výslechy spojené s novinářskou prací, ohrožení při výkonu profese, žurnalistická ocenění, prolínání osobního života a života veřejné osoby atp. Ve zkratce se jedná o příspěvky, které referují o žurnalistickém řemeslu, profesi, životě a o všem souvisejícím s výkonem této profese.
2. Historie žurnalistiky: Za historii žurnalistiky budeme považovat veškeré příspěvky o historii žurnalistické tvorby, jejím vývoji, významných žurnalistických osobnostech, důležitých historických událostech a jejich výročích.
3. Fake news, dezinformace a hoaxy: Pokud se příspěvek bude týkat čistě informace o fake news, dezinformacích, hoaxů a platformách, na kterých se vyskytují, řadíme jej do této kategorie. Ale jestliže hlavním tématem příspěvku je vysvětlení divákům, jak tyto druhy falešných zpráv poznat, považujeme to za mediální výchovu a řadíme příspěvek do kategorie číslo 4.
4. Mediální výchova: Veškeré příspěvky zabývající se mediální gramotností obyvatelstva, mediální výchovou na školách, kampaněmi, akcemi zaměřenými na mediální vzdělávání, přednášky o médiích apod. budou spadat do této kategorie.
5. Vlastnictví médií: Příspěvky, jejichž hlavní téma se týká skutečností souvisejících s vlastnictvím médií, změnami vlastníků apod., budou řazeny do této kategorie. Je důležité poznamenat, že pokud příspěvek pojednává o ovlivňování médií svými vlastníky a těmito vlastníky jsou politici, příspěvek spadá do této kategorie, a ne do kategorie č.13 Média ve vztahu s politiky.
6. Sociální sítě a internet: Pokud je hlavním tématem příspěvku dění na sociálních sítích, úniky dat ze sociálních sítí, nové funkce sociálních sítí, a obecně jejich fungování. Také pokud je hlavním tématem příspěvku konkrétní internetová stránka – ne však zpravodajský portál, v tomto případě příspěvek náleží do kategorie Internetová média.

Pokud se bude příspěvek zabývat dezinformačními zpravodajskými weby, pak se řadí do kategorie číslo 3.

7. Tiskovaná média: Příspěvek, který se zabývá konkrétním tiskovým médiem, titulními stranami tiskových médií, trendy v tiskových médiích, náklady nebo například o čem tiskovaná média psala, bude zařazen do této kategorie.
8. Televize: Do kategorie televize zařadíme příspěvek, který se věnuje konkrétnímu televiznímu pořadu či stanici, televizním stanicím obecně, sledovanosti či trendům v televizních médiích. Za televizi budeme považovat celoplošnou televizi. Internetové televize řadíme do kategorie č.10.
9. Rozhlas: Za příspěvek s hlavním tématem rozhlasových médií, bude považován každý, který se bude zabývat rozhlasem obecně, konkrétními stanicemi, pořady, poslechovostí apod.
10. Internetová média: Do kategorie internetová média zařadíme všechny příspěvky, jejich hlavním tématem bude internetový zpravodajský portál včetně internetových televizí (Stream.cz, DVTV apod.). Bude sem patřit vše, co se týká problematiky internetových médií jako například návštěvnost, internetové verze tiskových médií apod.
11. Žurnalistická fotografie: V této kategorii budou příspěvky zabývající se žurnalistickou fotografií. Také do této kategorie zařadíme příspěvky informující o karikaturách.
12. Financování médií: Do této kategorie zařadíme veškeré příspěvky, které se budou jako ústředním tématem příspěvku zabývat problematikou financování médií a hospodaření médií s prostředky. Budou sem patřit témata jako: koncesionářské poplatky, předplatné, placení za využívání mediálních služeb, reklama, problémy týkající se přebírání článků Googlem či Facebookem apod.
13. Média ve vztahu k politikům: Příspěvky, informující o mediálních přestřelkách mezi novináři a politiky, o ovlivňování novinářů, korupci novinářů, útocích na novináře – slovních či fyzických a podobných událostech přímo souvisejících s médii a politiky vzájemně na sebe působících, budou patřit do dvanácté kategorie.
14. Mediální rady: Veškeré příspěvky, jejichž hlavním tématem bude fungování mediálních rad⁶⁴, dozorčích orgánů, Ministerstva kultury a Mediálního výboru sněmovny, také situace okolo nich, volby do rad, skutečnosti souvisejícími s výkonem funkce apod., budeme řadit sem.

---

⁶⁴ Rada České tiskové kanceláře (Rada ČTK), Rada Českého rozhlasu (Rada ČRo), Rada České televize (Rada ČT), Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV)

Kategorie č.8 je Vztah k ČR. Může nabývat hodnot domácí x zahraniční. Příspěvek, bude považován za domácí, pokud se odehrával na území České republiky, popř. Československé republiky, pokud je to příspěvek z kategorie č.2 Historie žurnalistiky. Příspěvek, který bude v kategorii Vztah k ČR označen jako zahraniční, je příspěvek, který se odehrával kdekoli jinde než na území ČR.

Kategorie č. 9: Státy, o kterých se příspěvek zmiňuje:

Státy, o kterých příspěvek zmiňuje, může nabývat hodnot podle seznamu států OSN.

Aby byl k příspěvku určitý stát přiřazen, je nutné, aby splňoval následující podmínky:

1. Aby byl stát buď přímo zmíněn nebo aby bylo zmíněno místo v tom daném státě, ve kterém se odehrála určitá událost, o které příspěvek pojednává.
2. Států u každého příspěvku může být zaznamenáno více. Pro přehlednost analýzy budeme zaznamenávat pouze státy, kterých se příspěvek přímo týká.
Například při výčtu států v rychlých zprávách budeme u příspěvku zaznamenávat hodnotu Více států.
3. Pokud jde o přebírání zprávy ze zahraničního média, o kterém příspěvek informuje, tak ty nebudou kódovány jako stát, ze kterého agentura pochází, ale jako mediální organizace/dům, na které je odkazováno.
4. Pokud se stane, že konkrétní stát či území nebude přímo jmenováno, tak zaznamenáváme hodnotu Neuvedeno. Jako příklad můžeme uvést příspěvek číslo 512, který pojednává o fotografii z Marsu. Jelikož nebyl zmíněn žádný konkrétní stát, kterého by se příspěvek týkal, byl zakódován jako Neuvedeno.

Kategorie č.10 jsou Mediální organizace, o kterých se v příspěvku zmiňují. Za příspěvek, jehož tématem je konkrétní mediální organizace/dům/agentura bude považován příspěvek, jehož stopáž z větší části pojednává o této mediální organizaci/domu/agentuře, jeho produkci či veškerých událostech s ní spojených. Zaznamenána bude každá takto explicitně zmíněná organizace/dům/agentura.

Kategorie č.11 autor příspěvku:

Za autora příspěvku bude považován každý, kdo je moderátorem uveden jako autor příspěvku nebo kdo se na konci příspěvku uvede sám jako autor. U studiových rozhovorů bude za autora považována osoba, která rozhovor s hostem vede.

U kódování autorů příspěvků mohou nastat následující situace, při nichž je třeba stanovit postup již před začátkem analýzy:

1. V mimořádných situacích může redakce Newsroom ČT24 převzít příspěvek vytvořený kolegy z ČT, který není z redakce Newsroomu ČT24.

2. Pokud nastane situace, kde není u příspěvku explicitně uveden jeho autor na začátku či konci příspěvku, bude příspěvek zaznamenán jako Bez autora.
3. Také mohou být u příspěvku uvedeni dva či více autorů, v takových případech je budeme zaznamenávat vedle sebe do stejné kolonky v kódovací knize.

Pořad má pravidelnou rubriku Stručné zprávy, u které zpravidla nebývá uveden autor příspěvku, a jelikož tyto Stručné zprávy budou děleny na jednotlivé příspěvky dle obsahu, kterému se věnují jednotlivé zprávy, vzniká tak poměrně velké množství příspěvků označovaných jako Bez autora. Tyto zprávy bývají přečteny moderátorem.

Kategorie č.12 je kategorie Host v příspěvku. Za každou takovou osobu bude považována osoba přizvána do studia k rozhovoru nebo osoba, které byl dán prostor, aby se vyjádřila k určité události, o níž příspěvek pojednává. Jména těchto osob budou zapisována do příslušné kolonky v kódovací knize. Občané, kteří byli osloveni například při anketě k vyjádření se k určité problematice, budou kódováni jako Řadový občan a nebudou zapisována jejich jména.

Poslední sledovanou kategorií bude kategorie č.13 Kauzy. Jako kauzu budeme označovat dlouhodobě sledované téma, kterým média věnují velkou pozornost a opakovaně s k němu vrací. Pojem kauza v této práci chápeme podle definice, kterou uvádí Dayan a Katz: „*Kauza neboli mediální událost je definována šesti kritérii. 1. událost je přenášena živě; 2. událost je předem naplánovaná a anoncovaná veřejnosti; 3. událost je přerušením televizního programového schématu a vybočuje z denní rutiny; 4. událost není organizována médii samotnými, ale mimo mediální organizace; 5. vysílání události vyvolává silnou odezvu publika a 6. vysílání události probouzí hluboce zakořeněné představy spjaté s hrdinstvím.*“⁶⁵ Tyto kauzy budeme zaznamenávat při kódování a budeme sledovat kolikrát se v roce 2018 objevovaly konkrétní kauzy a kolik prostoru(času) jim bylo ve vysílání věnováno.

Zde uvádíme konkrétní kauzy, které se v pořadu objevovaly a které jsme sledovali:

- Kauza Jána Kuciak

Jako kauza Ján Kuciak bude kódován každý příspěvek, který informuje o vraždě novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Marty Kušnírové. Také takto bude označován každý příspěvek, který informuje o vývoji v kauze a událostech s ní spojených (pietní akce, demonstrace, postup ve vyšetřování).

- Kauza Reportáž Janka Kroupy

---

⁶⁵ DAYAN, Daniel a Elihu KATZ. Media events: the live broadcasting of history. Harvard University Press, Edición: Revised, 1994. s. 102

Investigativní novinář Janek Kroupa v roce 2017 pracoval na reportáži o Agrofertu., která byla odvysílána 28.11.2017. Kvůli této reportáži vznikl spor mezi ním a jeho zaměstnavatelem, šéfem Českého rozhlasu (dále jen ČRo) Reném Zavoralem, který pokračoval i v roce 2018. Každý příspěvek, který se tímto sporem a jeho vývojem nebo přímo konkrétní reportáží zabýval, bude označen jako Reportáž Janka Kroupy.

- Kauza Puč Palermo

Jako Puč Palermo označil premiér Andrej Babiš zveřejnění investigativní reportáže Sabiny Slonkové a Jiřího Kubíka. Reportáž pojednávala o pátrání po synovi Andreje Babiše. Novináři vypátrali Andreje Babiše mladšího v Ženevě, kde jim řekl, že byl unesen otcovým spolupracovníkem na Krym, aby nemohl vypovídat v kauze Čapí hnízdo. Všechny příspěvky, které pojednávaly o událostech spojených s odvysíláním tohoto pořadu, vývojem kauzy a jejím zobrazováním v médiích, budou označovány jako Puč Palermo.

- Kauza Krize RTVS

Krize RTVS začala v roce 2018 sporem mezi redaktory a jejich šéfem, Vahramem Churugyanem, kvůli nošení odznaků na oděvu jako výraz uctění památky Jána Kuciaka a jeho snoubenky. Následovala série výpovědí od novinářů nespokojených se situací v RTVS nebo vyhazovů vedením. Jako Krize RTVS bude kódován každý příspěvek, který se bude zabývat vývojem krize společnosti, jejím zobrazováním v médiích, reakcemi veřejnosti či událostmi s touto krizí souvisejícími.

- Kauza Porno na Vltavě

V létě 2018 byla na stanici ČRo Vltava vysílána četba na pokračování, kterou někteří posluchači označili jako pornografii a podali stížnost RRTV, která se poté událostí zabývala. Jako kauzu Porno na Vltavě budeme označovat každý příspěvek, který informoval o vývoji v kauze nebo událostmi s touto kauzou spojenými.

- Kauza Ferdinand Peroutka

Kauza Ferdinand Peroutka sahá až do ledna roku 2015, kdy prezident Miloš Zeman prohlásil, že Ferdinand Peroutka napsal článek Hitler je gentleman. Proti tomu se ohradila vnučka Ferdinanda Peroutky, Terezie Kaslová, která následně zahájila s Kanceláří prezidenta soudní řízení a požadovala od prezidenta

veřejnou omluvu. Ani v roce 2018 nebyla kauza uzavřena. Jako příspěvek zabývající se touto kauzou budeme označovat každý, který přinášel nové informace o jejím vývoji nebo se jinak zabýval touto kauzou.

- Kauza Štáb Miloše Zemana

Při druhém kole prezidentských voleb v roce 2018 byli členy štábu Miloše Zemana slovně i fyzicky napadáni novináři natáčející zákulisí voleb. Incident pak řešila média i veřejnost. Příspěvky o události a jejím vývoji, budeme označovat jako Kauza Štáb Miloše Zemana.

- Kauza Radniční listy

Do střetu se zákonem se v minulém roce dostali někteří členové Rady ČTK, kteří zároveň působí jako novináři v novinách, které vydávají konkrétní města nebo mají mezi nejbližšími rodinnými příslušníky pracovníky v médiích. Jako kauza Radniční listy bude kódován každý příspěvek, který se tématem střetu zájmů těchto radních zabýval, informoval o jejím vývoji nebo reakci veřejnosti.

- Kauza Výsledky novinářů

V první polovině roku 2018 se Generální inspekce bezpečnostních sborů zaměřila na práci tří novinářů – Sabiny Slonkové, Jiřího Kubíka a Jaroslava Kmenty. Byli opakovaně zváni k výsledkům, což novináři považovali za nestandardní a jako útok na jejich práci, vydali proto společné prohlášení. Každý příspěvek, který se kauzou a jejím vývojem či ohlasy veřejnosti zabýval, bude označen jako Výsledky novinářů.

4 MEDIÁLNÍ DĚNÍ V ROCE 2018 PODLE NEWSROOMU ČT24

V této kapitole krátce představíme, jakými tématy se pořad Newsroom ČT24 v roce 2018 zabýval, abychom mohli získaná data lépe interpretovat. Tato kapitola je pouze popisem mediálního dění, o kterém informoval sledovaný pořad. Neslouží tak jako souhrn všech domácích i zahraničních mediálních událostí v roce 2018. Popsány budou pouze ty nejdůležitější události, jimž se pořad věnoval.

Pro přehlednost se budeme jednotlivým událostem věnovat v kontextu měsíců, ve kterých o nich informovala redakce pořadu. Samozřejmě, že některé události jsou dlouhodobějšího rázu (nebo nemohly být zachyceny v pořadu v tom měsíci, kde se odehrály, jelikož se vysílá jen jedenkrát za týden), a časově tak neodpovídají pouze jednomu měsíci, přesto jsme se snažili události zařadit tak, jak jsme se o nich dozvídali z Newsroomu ČT24.

Jak jsme již zmínili v předcházejících kapitolách, vysílání bylo na dva měsíce přerušeno. Z tohoto důvodu neuvádíme měsíce červenec a srpen. Pořad měsíce nepopisoval, pouze se k událostem z nich vracel po letní pauze. Všechny informace, které zde uvádíme⁶⁶, jsme se dozvěděli při sledování pořadu, a budeme na ně moci navázat v kapitole věnované výsledkům analýzy.

4.1 Leden

Všechny lednové díly se nějakým způsobem zabývaly prezidentskými volbami, které se v tuto dobu v České republice konaly.

Pořad se volbám věnoval z pohledu médií, tudíž popisoval novinářskou práci s nimi spojenou, prezidentské debaty probíhající na televizních stanicích nebo fake news šířící se v souvislosti s prezidentskou volební kampaní.

Dalším tématem, kterému byla věnována značná část jednoho lednového dílu, byl problém tištěného periodika Deníku s firmou zajišťující roznos novin.

Novináři v lednu pátrali po zprávě Olafu (Evropský úřad pro boj proti podvodům) o Čapím hnízdě. Jako první zprávu přinesl server Aktualne.cz a Hospodářské noviny.

Internetová Televize Seznam spustila celoplošnou stejnojmennou televizní stanici.

---

⁶⁶ Události nebyly vybírány podle žádného klíče nebo pravidla a jejich souhrn je tedy subjektivní. Vybrány byly z důvodu delší stopáže nebo opakovaného zmiňování ve vícero dílech. Volně jsou popisovány tak, jak byly prezentovány v pořadu Newsroom ČT24.

Na Slovensku byla ukončena činnost pořadu Reportéri, což byl v té době poslední investigativní pořad na tamním televizním trhu.

4.2 Únor

V únoru 2018 doznívaly události spojené s prezidentskými volbami, proto se jim redakce věnovala i v druhém měsíci. Pořad se vracel například k bitce členů štábu Miloše Zemana s novináři.

Novým tématem se stal spor investigativního novináře a zaměstnance ČRo Janka Kroupy a generálního ředitele Reného Zavorala. Spor spočíval v tom, že Janek Kroupa měl natočit reportáž o Agrofertu, obsahující nepodložené informace. Vývoj této události pořad sledoval celý měsíc.

Dalším tématem byla Televize Barrandov (dále jen TV Barrandov) a možné porušení zákona během prezidentských voleb, kdy pořádala jednu z debat kandidátů na prezidenta.

V tomto měsíci byla udělována Cena Ferdinanda Peroutky. Oceněna byla Jana Klímová a Jakub Szántó.

Průzkum Univerzity Palackého ukázal, že každý druhý senior posílá řetězové emaily. Informace v nich obsažené bývají často falešné nebo zmanipulované.

Petr Žantovský byl navržen stranou ANO jako kandidát na radního ČTK.

4.3 Březen

Na začátku března se pořad poprvé věnoval vraždě Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové. V souvislosti s touto událostí se zaměřoval i na vraždy novinářů a bezpečnost jejich profese obecně. Tématu vraždy Jána Kuciaka se redakce věnovala v průběhu celého měsíce.

V třetím měsíci se redakce zaměřovala na útoky na novináře od českých politiků. Tomio Okamura i Miloš Zeman v tomto období vystupovali veřejně proti novinářům. Proti inauguračním proslovu (08.03.2018) Miloše Zemana se postavili jak politici, tak novináři i část veřejnosti. Po jeho projevu vyšli do pražských ulic demonstranti.

K dalším neshodám mezi novináři a politiky docházelo také v Rakousku, kde se do sporu dostal rakouský vicekancléř a moderátor televize ORF. Rakouský vicekancléř Heinz-Christian Strache přidal příspěvek na sociální síť, kde se opřel do veřejnoprávní televize i do jejího moderátora. Televize na něj podala žalobu, která nakonec skončila dohodou.

Pořad se věnoval sporu mezi Velkou Británií a Ruskem kvůli otrávenému dvojitému tajnému agentu Skripalovi. Celá kauza se také dotýkala novinářů, kterým hrozilo vyhoštění ze země nebo odebrání licence pro vysílání.

4.4 Duben

Na začátku dubna se pořad zabýval zákonem GDPR a jeho možnému působení na novinářskou práci.

V Rusku se na konci března stala tragédie v nákupním centru, kdy při požáru zahynulo téměř 7 desítek lidí. Incidentu se ruská státní televize nevěnovala aktuálně, ale až s odstupem času, což veřejnost pobouřilo. Do pořadu Snídaně s Novou byl jako host pozván mluvčí pražských hasičů, aby spolu s moderátorem pohovořili na téma ruské tragédie. Moderátor se však dopustil nevhodných vtipů a televize se pak musela za jeho výroky veřejně omlouvat.

V dubnu byli zváni k výslechům, v souvislosti s kauzou Čapí hnízdo, čeští investigativní novináři Sabina Slonková, Jaroslav Kmenta a Janek Kroupa. Postup policie jim připadal nestandardní a vydali společné prohlášení, kde tuto činnost prohlásili jako zastrašování, ke kterému se policie uchýlila, aby získala jejich tajné zdroje.

Ve slovenské televizi Rozhlas a televízia Slovenska (dále jen RTVS) redaktoři nosili ve vysílání odznaky na oblečení s heslem AllforJan, jako protest proti vraždě Jána Kuciáka, které jim šéf zpravodajství následně zakázal nosit. Atmosféra v redakci se ještě zhoršila po výpovědi, kterou dostala novinářka Olga Baková. Na to redaktoři RTVS zareagovali otevřeným dopisem.

Jako mediální obchod roku byl označen nákup rádií skupiny Lagardère Danielem Křetínským.

4.5 Květen

Na začátku května došlo k výbuchu v Afghánistánu, který byl cílen na novináře. V tom stejném dni byl ve východní části země zastřelen reportér BBC. Během jednoho dne zde zemřelo 10 novinářů.

Dva čeští novináři, Ondřej Kudrna a Aneta Snopová, se společně podíleli na rozkrytí pozadí manipulativního serveru Aeronet a odhalili jeho vlastníka.

Politik Tomio Okamura se soudil s týdeníkem Reflex kvůli používání přezdívky Pitomio v článcích. V květnu Nejvyšší soud rozhodl, že novináři jeho přezdívku mohou používat i nadále.

V třetím květnovém týdnu byl české novinářce Pavle Holcové zabaven slovenskou policií její osobní mobilní telefon kvůli vyšetřování. To vyvolalo reakci veřejnosti a diskuzi, zda je dodržováno právo novinářů na utajování svých zdrojů.

Twitterový účet Julius Šuman zveřejňoval údajně nahrávky premiéra Andreje Babiše a bývalého redaktora Mladé fronty Dnes Marka Přibila, na kterých se domlouvali o informacích, které zveřejní proti ostatním politickým stranám. V květnu se rozkrývání vlastnictví tohoto účtu věnovali novináři z různých médií (Respekt, Neovlivní.cz). Vypátrali, že účet patřil na krátkou dobu Marku Přibilovi, ale již nezjistili, kdo zveřejňoval nahrávky.

Vnučce Ferdinanda Peroutky Terezii Kaslové bylo navrhnuo, aby nežalovala Pražský hrad, ale jedno z ministerstev. Znovu se tedy obnovila diskuze o existenci článku Hitler je gentleman.

Miloš Zeman začátkem května navštívil Polsko, kde se s novináři setkal na konferenci. Těm bylo zakázáno prezidenta natáčet při příchodu i odchodu. Server irozhlas.cz se později kvůli vysvětlení obrátil na tiskového mluvčího prezidenta, Jiřího Ovčáčka. Ten novinářům odmítl odpovědět.

4.6 Červen

Ruský novinář Arkadij Babčenko byl prohlášen za zavražděného, jeho vražda však byla pouze zinscenovaná ukrajinskou tajnou službou a novinář se o den později objevil na veřejnosti živý.

Ve Velké Británii byl policií zadržen novinář Tommy Robinson, který informoval o soudním procesu skupiny lidí obviněných ze znásilnění a dalších trestných činů. Tommy Robinson byl uvězněn, proti čemuž vystoupila část veřejnosti na demonstracích.

Po měsících sporů ve slovenské RTVS podalo 12 redaktorů hromadnou výpověď, kterou doplnili videem, kde svůj odchod vysvětlují.

V červnu ČRo oznámil, že kvůli navyšování platů z něj musí odejít 120 zaměstnanců.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále RRTV) se zaměřila na televizní věštec a léčitele. Na základě tříměsíční analýze těchto pořadů zahajuje s televizemi 14 správních řízení pro možné porušení zákona.

V Singapuru se konal summit představitelů Spojených států amerických a Severní Koreje. Ze zákulisí novinářské práce na summitu přinesla informace zahraniční zpravodajka Barbora Šámalová.

Z analýzy zveřejněné v tomto měsíci, provedené Asociací pro mezinárodní otázky vyplynulo, že česká média informují o Číně z větší části negativně.

Firma Facebook na setkání s novináři ve Varšavě informovala, jak bude mazat dezinformace a fake news ze svých obsahů.

4.7 Září

Prvním ze zářijových témat pořadu bylo možné porušování zákona radními ČTK. Dle zákona není totiž možné, aby radní ČTK byli současně novináři nebo měli v rodině někoho, kdo pracuje v médiích, což 4 ze 7 radních porušili.

V médiích se v průběhu léta psalo o kauze zvané Porno na Vltavě. Tato kauza souvisela s četbou na pokračování, která dle slov radních RRTV obsahovala pornografii. Událost se stala předmětem diskuze na zasedání rady.

RRTV se také zabývala chybějícím zpravodajským pořadem na Televizi Barrandov a usoudila, že tím televize porušuje vysílací licenci.

Evropský parlament rozhodl, že Google i Facebook budou muset platit za přebírání obsahu redakcí.

V Heřmanově se konala předvolební debata přenášená Českou televizí.

Média se v tomto měsíci také zabývala kauzou Leoš Mareš vs. Kazma. Kamil Bartošek neboli Kazma promyšlenou akcí přiměl porušit Leoše Mareše sázku, kterou uzavřel ve vysílání Evropy 2, o jeho auto. Celá událost měla podpořit rozšíření kampaně 1/10, která poukazuje na počet řidičů, kteří zastaví u dopravní nehody a pomohou ostatním.

V září odešla z Lidových novin novinářka Petra Procházková. Pracovala zde téměř 30 let a jako důvod svého odchodu uvedla ovlivňování novin jejich vlastníkem, Andrejem Babišem.

4.8 Říjen

V říjnu 2018 se v České republice konaly volby do Senátu Parlamentu České republiky.

V Bulharsku byla zavražděna novinářka Viktorija Marinovová. Později se ukázalo, že vražda nesouvisela s výkonem jejího povolání. Událost rozpoutala další debatu o bezpečnosti novinářů v Evropě.

Společnost Mafra odkoupila vydavatelství Bauer Media, čímž svůj podíl na tiskovém trhu posílila na téměř 30 %.

Nadační fond nezávislé žurnalistiky přichází se zjištěním, že celou třetinu Čechů nezajímají média ani co se ve společnosti děje.

Do ČRo byl pozván k rozhovoru prezident Miloš Zeman. V živém vysílání užíval vulgarismy, což v jeho případě nebylo poprvé. Rozhovor s ním vedl moderátor pořadu Hovory z Lán, Jan Pokorný. Kvůli tomuto rozhovoru byl jak veřejností, tak radními RRTV posuzován, zda mohl těmto vulgarismům v pořadu předcházet.

Byl zavražděn saudský novinář Džamál Chášakdží.

4.9 Listopad

TV Barrandov obnovila zpravodajský pořad Moje zprávy.

Čeští elfové se pustili do boje s tzv. trolly, což jsou dezinformátoři, kteří na sociálních sítích šíří nepravdy a manipulativní zprávy. Elfové jsou skupina anonymních členů, jejichž úkolem je reagovat na komentáře trollů a uvádět věci na pravou míru.

Měsíc po vraždě saudského novináře bylo zjištěno, jakým způsobem byl Džamál Chášakdží zavražděn. Na brutální vraždu novináře reagovali představitelé států napříč světem.

Rada RRTV rozhodla, že předvolební prezidentské debaty na FTV Primě a TV Barrandov nezachovaly nestrannost a stranily Miloši Zemanovi.

V listopadu Televize Seznam zveřejnila nový díl pořadu Zvláštní vyšetřování. Díl pojednával o investigativní práci Sabiny Slonkové a Jiřího Kubíka, kteří pátrali po synovi premiéra Andreje Babiše. Po několika měsíčním pátrání jej našli ve Švýcarsku a natočili s ním krátký rozhovor, ve kterém Andrej Babiš mladší přiznává, že byl unesen na Krym, aby nemohl vypovídat v kauze Čapí hnízdo. Premiér Andrej Babiš nazval situaci okolo jeho osoby Puč Palermo, protože během zveřejnění epizody byl na zahraniční cestě v Itálii.

Americký prezident Donald Trump se dostal do sporu s televizí CNN kvůli novináři Jimu Acostovi. Tomu po jedné konferenci byl zakázán přístup do Bílého domu. CNN dala celou událost před soud, který pak rozhodl, že se Jim Acosta do Bílého domu může vrátit.

4.10 Prosinec

Sociálními sítěmi se šířila falešná zpráva, že na účastníci demonstrace 17. listopadu dostali za svou účast zapláceno. Tato informace začala jako vtip, veřejnost ji však šířila dále jako pravdivou zprávu.

Evropská unie zahájila boj s fake news a dezinformacemi. Požaduje, aby jednotliví zástupci všech členských zemí vytvořili tým, který bude bojovat s fake news.

ČRo spustil další ročník charitativní akce Ježíškova vnoučata.

Ředitel stanice Vltava Petr Fischer skončil v ČRo, vedení mu neprodloužilo smlouvu.

Televize Prima uvedla do vysílání nový pořad Linka 112. Seriál zobrazoval neexistující studio linky 112 a popisoval divákům, jak se mají chovat v krizových situacích. Po prvním díle tohoto pořadu se vůči němu ohradili mluvčí Hasičské záchranné služby a Zdravotnické záchranné služby. Mluvčí upozornili, že pořad nemá s realitou mnoho společného.

Do sporu se dostali vydavatelé s Googlem a Facebookem kvůli přebírání zpráv. Vydavatelé požadovali novelu autorského zákona, která by zabránila tzv. parazitování Googlu a Facebooku na zprávách, které vydávají.

4.11 Průběžná témata

Některá témata se vyskytovala napříč celým rokem. Bylo tomu tak zejména kvůli doplňování informací o stále probíhajících a neukončených událostech. V takových případech redakce předpokládala, že je divák již seznámený se základním děním. Typickým tématem, opakujícím se v průběhu celého sledovaného období, byly problémy TV Barrandov s RRTV, související s chybějícím zpravodajským pořadem a s nestranností při prezidentských předvolebních debatách.

Dalším stálým tématem byla vražda Jána Kuciaka a jeho snoubenky. Jelikož vyšetřování vraždy probíhalo celé sledované období (od konce února, kdy byla vražda spáchána), pořad se jí věnoval pokaždé, když se v případě objevily nové souvislosti. Také informoval o reakcích veřejnosti, vzpomínkových akcích apod.

Kauza Ferdinand Peroutka a neexistující článek Hitler je gentleman je téma, které se v pořadu rovněž vyskytovalo opakovaně. Průběžně byly doplňovány informace o stále neuzavřeném soudním řízení, kdy vnučka Ferdinanda Peroutky, Terezie Kaslová, zažalovala Kancelář prezidenta republiky a požadovala omluvu za uvádění nepravdivých informací o osobě Ferdinanda Peroutky.

ČRo se také stal průběžným tématem pořadu. V roce 2018 docházelo v instituci k mnohým personálním změnám, neshodám mezi zaměstnanci a vedením. Také docházelo ke „skandálům“ spojeným s vysíláním. Můžeme jmenovat například kauzu Porno na Vltavě nebo Hovory z Lán, kde se prezident Miloše Zeman vyjadřoval vulgárně. V závěru roku ČRo opustil šéfredaktor stanice Vltava, Petr Fischer, jemuž nebyla prodloužena pracovní smlouva.

Slovenská televize RTVS ve sledovaném období rovněž procházela řadou změn, které pořad sledoval a průběžně o nich informoval. Neshody zaměstnanců s vedením vyústily v hromadnou výpověď, kdy z redakce odešlo 12 novinářů.

Za stálá témata můžeme považovat i novinářskou etiku a bezpečnost novinářů při výkonu povolání. K nim se redakce vrací opakovaně a v souvislosti s různými událostmi.

5 PRŮBĚH ANALÝZY

V této kapitole bude shrnut průběh celé obsahové analýzy sledovaného pořadu. Také budou představeny problémy, se kterými jsme se při analyzování setkali. Rovněž představíme drobné úpravy v metodice, které bylo nezbytné provést.

Prvním krokem analýzy bylo provedení testovací analýzy na menším vzorku zkoumaných dílů. Tímto vzorkem byly všechny lednové díly v roce 2018. Předběžnou analýzou jsme chtěli zjistit, zda navržené kategorie odpovídají zamýšlenému výzkumu. Jelikož jsme žádné závažné problémy neidentifikovali, byla metodika aplikována i na zbývající díly.

Jedna výzkumná jednotka, tedy díl pořadu, trvala v průměru po zaokrouhlení 26 minut v první polovině zkoumaného období. Po vysílací pauze během letních měsíců se pořad vrátil do vysílání s prodlouženou stopáží a větším počtem témat. Průměrná stopáž dílů vysílaných od září do prosince 2018 tedy byla po zaokrouhlení 29 minut. Kromě jednoho speciálního dílu odvysílaného 18. listopadu 2018, jehož stopáž činila 34 minut. Tento díl byl delší než klasický díl, jelikož to byl speciál věnovaný investigativní práci a reportáži, kterou natočila Sabina Slonková a Jiří Kubík ve Švýcarsku o synovi českého premiéra Andreji Babišovi mladším pro pořad Zvláštní vyšetřování.

Celková analýza pořadu by tedy odhadem zabrala okolo 30 kódovacích hodin, jelikož ale kodér udělal při prvním kole sledování pořadu chybu v zaznamenávání autorů, zabrala samotná analýza asi 50 hodin čistého času.

Kodér byl pouze jeden, a tím byla autorka práce. Interkodérská reliabilita testována nebyla právě z tohoto důvodu. Postup při kódování byl ale, domníváme se, dostatečně vysvětlen v kapitole Operacionalizace, a proto by analýza neměla obsahovat velké množství pochybení a odchylek.

Kódovací kniha byla vytvořena v programu Microsoft Excel a pro vytvoření grafů byla použita funkce kontingenční tabulka.

5.1 Problémy při analyzování pořadu

V průběhu analýzy jsme zaznamenali několik drobných problémů, ať už technických či nedostatků v operacionalizaci. V této kapitole je uvedeme a vysvětlíme, jak jsme postupovali v úpravách metodiky.

Díl, u kterého jsme měli problém s měřením přesné stopáže, je díl odvysílaný 22. dubna 2018. Problém spočíval v nemožnosti změřit příspěvky přesně na sekundy. Na webových stránkách pořadu, kde jsou všechny ostatní díly ke zhlédnutí celé, tento díl byl zveřejněn pouze po jednotlivých, již nastříhaných částech. Tyto části navíc nebyly úplně celé, takže výsledná stopáž může být nepřesná.

Další problém, který jsme zaznamenali, byl při zaznamenávání států. Zjistili jsme, že v některých příspěvcích například ve Stručných zprávách vyjmenoval autor příspěvku hned několik států rovnou za sebou. Výčet států souvisel s tím, jak různá média reflektovala konkrétní události. Jelikož se takové příspěvky přímo netýkaly žádných konkrétních států, zavedli jsme hodnotu Více států.

Další kategorií, ve které jsme potřebovali udělat změny v definování, byla Kategorie č. 6 Stopáž. Problém, na který jsme při měření příspěvků narazili byl ten, že ne vždy byly příspěvky odděleny zvukovou znělkou či uvedením autora na konci či začátku příspěvku.

Do studiového rozhovoru bývá někdy vložena jedna reportáž nebo více reportáží s vlastním autorem, jímž není autor rozhovoru. Reportáž však není pokaždé oddělena znělkou, a proto jsme se podle ní nemohli při měření stopáže orientovat. V takových případech jsme rozhovor rozdělovali na několik částí. Například první část rozhovoru byla jeden příspěvek, vložená reportáž druhý, pokračování rozhovoru třetí. Příspěvky jsme oddělovali promluvou či uvedením příspěvků moderátorem (přičemž úvodní slovo o reportáži jsme přičítali k reportáži). Měřili jsme od začátku této promluvy. U každého dílu jsou uvedeny titulky s časováním, díky nim jsme se také mohli orientovat při takovémto způsobu oddělování příspěvků.

Poslední doplňovanou kategorií je Kategorie č. 7 Témata. Při kódování bylo zjištěno, že v Newsroomu ČT24 se zabývají kromě žurnalistických fotografií také karikaturami. Tyto karikatury se mohou objevovat v různých médiích a podle média, kde se vyskytují, by také byly kódovány. Nicméně, v pořadu se o nich hovořilo i o jako samostatné věci, a proto bylo potřeba rozšířit téma č. 11 Žurnalistická fotografie do následujícího znění:

- 11. Žurnalistická fotografie:

V této kategorii budou příspěvky zabývající se žurnalistickou fotografií. Také do této kategorie zařadíme příspěvky informující o karikaturách.

Jediný technický problém, který jsme při kódování zaznamenali, byl ten, že internetové vysílání České televize v některých kódovacích dnech nebylo plynulé, a my se tak museli k některým příspěvkům vracet opakovaně, aby byla zaznamenána co nejpřesnější stopáž. To však není něco, co bychom mohli ovlivnit, protože pořad byl analyzován na dvou různých počítačích a problém s internetovým vysíláním se vyskytoval na obou dvou.

Kromě výše uvedených problémů, jsme na žádné další nenarazili a analýza byla provedena podle navržené metodiky.

5.2 Nedostatky zvolené metody

Během analýzy jsme zjistili, že zvolená metoda nedokáže zachytit některé jevy. Námi definovanou metodou například není možné zaznamenat hodnocení aktérů dění, států nebo událostí, které autoři příspěvků nebo moderátoři v pořadu používají. Můžeme uvést tyto příklady:

„Barbora Šámalová, Čína. Ano, připraven máme exkluzivní materiál naší zpravodajky přímo pro Newsroom. Kolegyně Vám v něm popíše Hlas Číny. Mimochodem, to tedy bude něco. Obří, komunisty naprosto kontrolované médium, které bude všem na světě namlouvat, jak je všechno v Číně bezvadné.“ (příspěvek 172, díl vysílán 08.04.2018)

Moderátor Luboš Rosí tedy nejenom hodnotí příspěvek, který divákům představuje, ale také předkládá hodnocení státu Čína. K hodnotícím soudům se moderátor uchyloval ve více případech.

„Špatný týden pro Jaromíra Soukupa. Ano, tohle je velice důležité téma“ (úvodní slovo moderátora na začátku dílu vysílaného 11.02.2018)

Analýza nemůže zachytit, zda divák toto téma vnímá jako důležité po tom, co je jako důležité představeno. Je však zřejmé, co redakce za důležité považuje nebo alespoň chce, aby za důležité považoval divák.

V souvislosti s informováním o Televizi Barrandov se hodnotící soudy opakovaly.

„Soukup tvrdí, že se zastrašit nenechá, ale více podrobností není známo. Ani to, jestli si demonstrativně nepřibere další pořady.“ (11.02.2018, příspěvek 70)

„To český moderátor Jaromír Soukup toho na mikrofon říká někdy až moc.“ (příspěvek 158, 08.04.2018)

Redaktoři a moderátoři pořadu dávají těmito soudy najevo, co si o Jaromíru Soukupovi a Televizi Barrandov myslí. V analýze jsme nesledovali tonalitu příspěvků, v případě TV

Barrandov by ale mohlo být přínosné sledovat, na kolik jsou příspěvky o ní negativní. Je totiž stálým tématem pořadu.

Nesledovali jsme ani expresivitu moderátorů či nespisovnost jejich výrazů, která se v pořadu Newsroom ČT24 rovněž ve sledovaném období objevovala. „*V něm si ze sebe trochu udělala srandu, když internetové spojení, stejně jako mikrofon, radši nejdřív zkusila.*“ (příspěvek 157, 08.04.2018)

Stanovená metoda tedy nedokáže zachytit významy příspěvků, událostí, států nebo osob, které jim připisují tvůrci pořadu.

6 VÝSLEDKY ANALÝZY

Vysílání pořadu Newsroom ČT24 ve sledovaném období začalo 07.01.2018 a skončilo 16.12.2018. Celkový počet odvysílaných dílů byl 39. Dvouměsíční letní vysílací pauza odděluje vysílání pořadu na dvě části. V části vysílané před letní pauzou má v průměru jeden díl po zaokrouhlení 26 minut (v analýze jsme nezohledňovali úvodní a závěrečné slovo moderátora). Po letní pauze prodloužili tvůrci pořadu stopáž jednoho dílu na 30 minut. Bez úvodního a závěrečného slova moderátora činí jeden průměrný díl po zaokrouhlení 29 minut. Témata zůstávají stejná, stejně jako formát pořadu.

Kvantitativní obsahovou analýzou jsme chtěli získat celkový mediální obraz médií, který pořad vytvořil ve sledovaném období. Také jsme chtěli zjistit skladbu témat, kterým se redakce věnuje. Zaznamenávali jsme témata, kauzy, zvané hosty, státy a mediální organizace, které jsou v pořadu zmiňovány, poměr domácích a zahraničních příspěvků a jejich autory. Výsledky představíme v této kapitole.

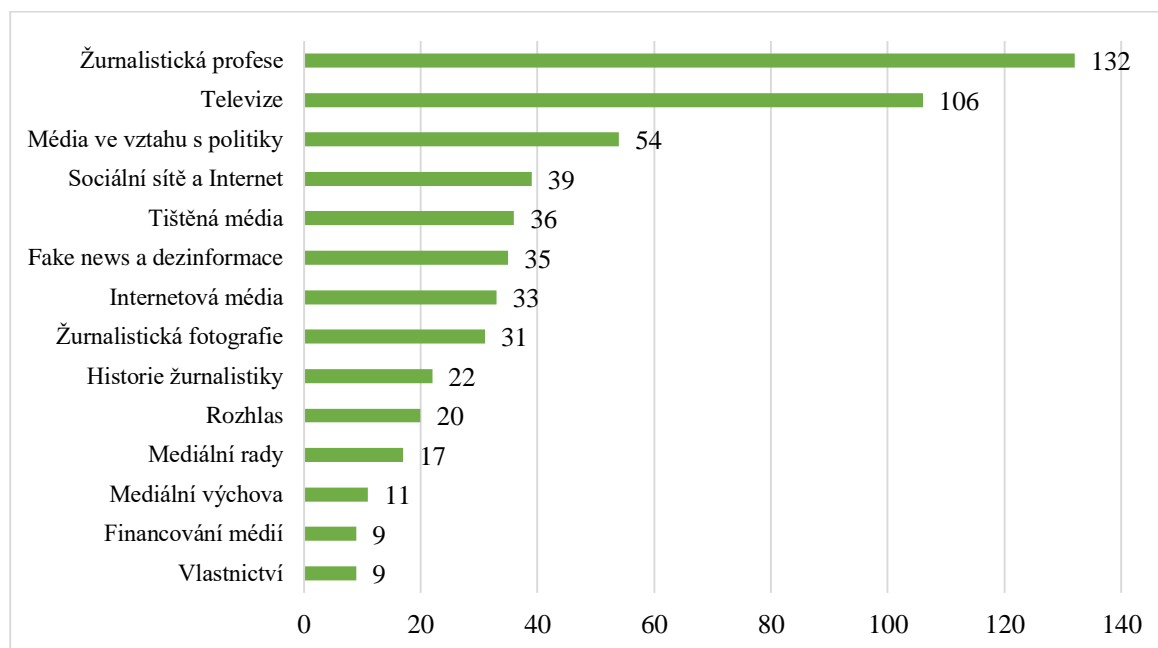
6.1 Počet příspěvků a celková stopáž

Příspěvků ve 39 dílech jsme spočítali celkem 554 podle výše zmíněných definic. Celková naměřená stopáž všech příspěvků je 17 hodin 33 minut a 31 sekund. Nejkratší příspěvek trval 7 sekund a nejdelší příspěvek jsme naměřili 10 minut a 43 sekund dlouhý. V průměru byl jeden příspěvek dlouhý 1 minutu 54 sekund.

6.2 Tematická skladba za rok 2018

Naším dílčím cílem bylo popsat tematickou skladbu. Příspěvky jsme zařazovali do 14 kategorií.

Graf č. 1: Tematická skladba za rok 2018 (N=počet příspěvků, 554)

Ze všech 554 příspěvků byla nejčastějším tématem Žurnalistická profese. Celkem jsme označili 132 příspěvků ze všech 14 kategorií jako Žurnalistická profese, což tvoří 24 % ze všech naměřených příspěvků.

Nejméně zastoupenými tématy v tematické skladbě pořadu byla témata Financování médií a Vlastnictví médií, kterým se redakce věnovala pouze v 9 příspěvcích za celé sledované období. Divákovi tedy bylo ve sledovaném období předloženo pouze minimum příspěvků tematicky zaměřených na financování nebo vlastnictví médií.

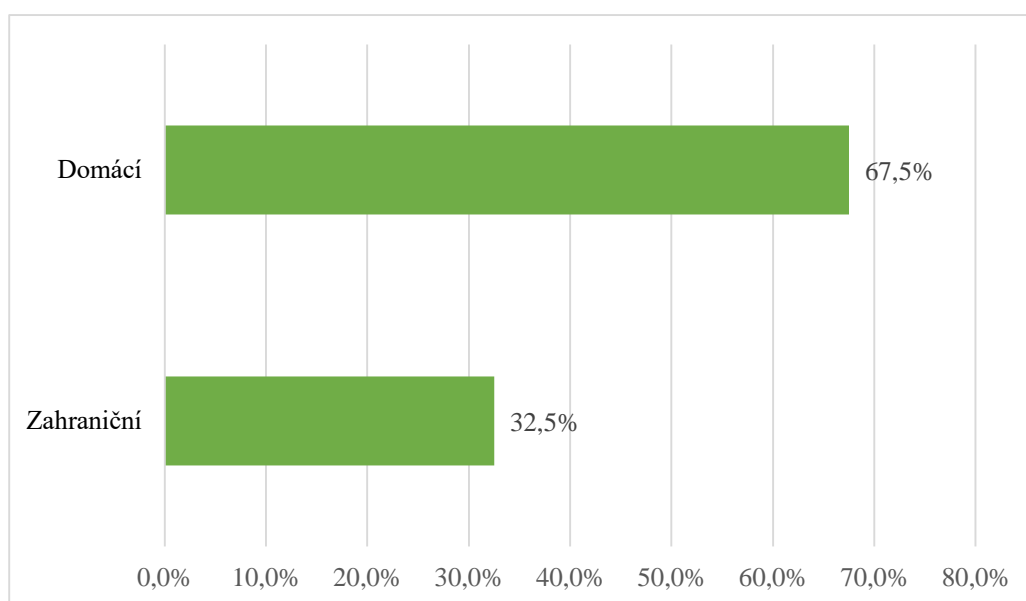
Již výše jsme avizovali, že budeme sledovat, jakou část příspěvků věnuje pořad Newsroom ČT24 mediální výchově a mediální gramotnosti. Ukázalo se, že toto téma v pořadu patří mezi nejméně časté, celkově se objevilo jen v 11 příspěvcích. Tento výsledek můžeme porovnat s výsledkem Dina Numerata, který ve svém výzkumu také sledoval, jaký podíl zpráv média věnují mediální výchově a gramotnosti. Jeho výzkum ukázal, že zmiňování médií v médiích nemá příliš vysoký vliv na zvyšování příspěvků (článků) o mediální výchově. Stejně tak ani Newsroom ČT24 těmto tématům nevěnoval větší pozornost. Pořad o médiích tedy podle poznatků získaných z analýzy upřednostňuje jiná témata než mediální výchovu.

Ze všech typů médií (televize, tištěná média, internetová média, rozhlas) byl nejméně zobrazován rozhlas. Do kategorie Rozhlas splnilo podmínky pro zařazení pouze 20 příspěvků z celkových 554.

6.3 Domácí a zahraniční příspěvky

Dalším jevem, kterým jsme se zabývali, bylo zařazování domácích a zahraničních příspěvků v pořadu.

Graf č. 2: Poměr domácích a zahraničních příspěvků za rok 2018
(N=počet příspěvků, 554)

Provedenou analýzou jsme zjistili, že většina příspěvků se zabývá Českou republikou. Jako domácí příspěvek jsme označili 67,5 % všech příspěvků. Celkem 374 příspěvků bylo námi označeno jako domácí a 180 jako zahraniční.

Ve zpravodajských relacích ČT24 analyzovaných mediální agenturou Media Tenor bylo celkem 37 % vysílání věnováno zprávám ze zahraničí.⁶⁷ Zjistili jsme, že v Newsroomu ČT24 je podíl zahraničních zpráv 32,5 %, tedy ještě o 4,5 % nižší než ve zpravodajských relacích ČT24.

Redakce Newsroomu ČT24 tedy dle získaných dat upřednostňuje zařazování domácích témat o médiích před těmi zahraničními. Zde můžeme pozorovat vliv gatekeepingu, jelikož do

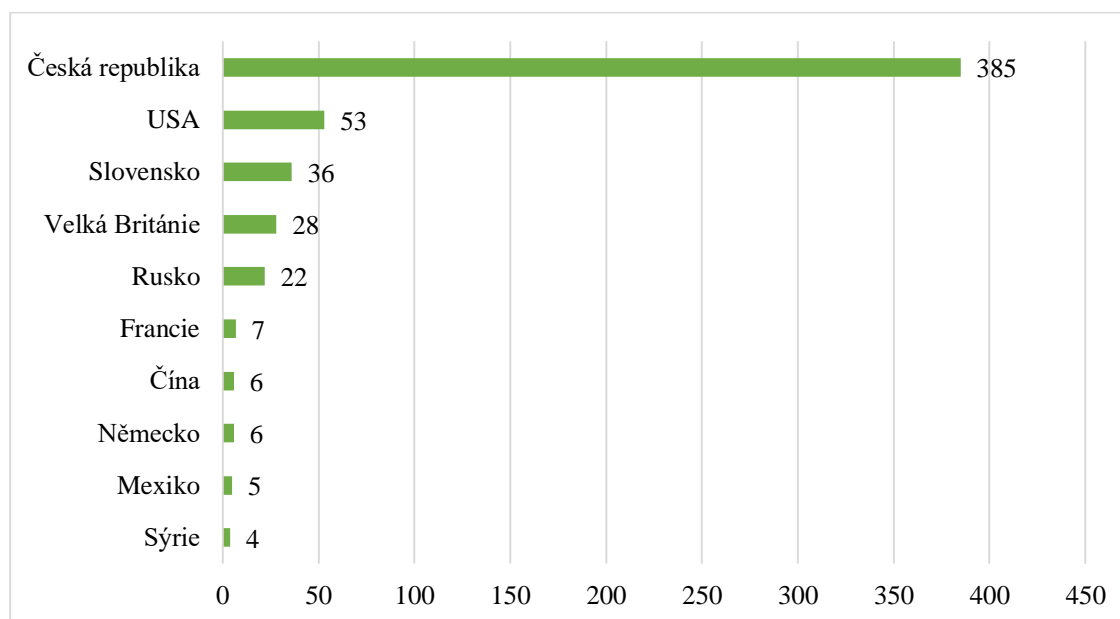
⁶⁷ Analýza zpravodajských relací ČT24 za rok 2018 provedená mediální agenturou Media Tenor Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/press/5206.pdf?_ga=2.234601626.567763097.1555348766-872714388.1518027700 s. 1

vysílání se dostávají především zprávy domácí, kterým redakce očividně přikládá větší důležitost než těm zahraniční, o kterých se pak divák dozvídá mnohem méně.

6.4 Skladba států

Konkrétní státy, jimž se v příspěvcích v redakci věnovali nejvíce, jsou vyobrazeny na grafu č. 3.

Graf č. 3: Skladba 10 nejčastěji zmiňovaných států (N=počet zmínek, 552)

Pokud porovnáme nejzmiňovanější zahraniční státy v pořadu Newsroom ČT24 za rok 2018 s všeobecným zpravodajstvím televizní stanice ČT24 za rok 2018⁶⁸, zjistíme, že skladba států je podobná. Jako první zahraniční stát se shodně umístilo USA. Druhé místo se liší, jelikož v Newsroomu ČT24 to bylo Slovensko, ale ve všeobecném zpravodajství je Slovensko až na 6. místě mezi zahraničními státy. Pořad Newsroom ČT24 se tedy v tomto od zpravodajských relací stanice ČT24 odlišuje. Časté zmiňování Slovenska souvisí s kauzou Ján Kuciak a kauzou Krize RTVS, kterým se pořad průběžně věnoval.

Náš graf zahrnuje i Českou republiku, protože jsme sledovali všechny státy, ne pouze zahraniční, nicméně ve výčtu 10 nejzmiňovanějších států se obě skladby shodují v 7 státech (USA, Rusko, Velká Británie, Německo, Slovensko, Francie a Čína). Pořad Newsroom ČT24

⁶⁸ Analýza zpravodajských relací ČT24 za rok 2018 provedená mediální agenturou Media Tenor. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/press/5206.pdf?_ga=2.262250376.567763097.1555348766-872714388.1518027700 s. 34

tedy následuje stejný trend jako zpravodajství stanice ČT24 a orientuje se především na události ze států Evropy, USA a Ruska. V celém sledovaném období nebyl zmíněn ani jeden stát Jižní Ameriky a pouze 1x byla zmíněna Austrálie.⁶⁹ Minimálně se pořad věnoval státům Afriky, o něco více poté Asii. V důsledku opomíjení těchto částí světa je vytvářen dojem, jako by zde žádná média neexistovala. S tímto jevem souvisí teorie gatekeepingu i vliv zpravodajských hodnot.⁷⁰ Redakce totiž vybírá a upřednostňuje příspěvky z domácího prostředí před těmi zahraničními, a pokud se věnuje zahraničním, jsou to především státy Evropy, Rusko a USA. Tímto dávají tvůrci pořadu najevo, které státy považují za důležité, a ze kterých má smysl přinášet divákovi informace o médiích.

Vysoký počet zmínek České republiky vypovídá také o tom, že zahraniční události byly často vztahovány k podobným domácím událostem nebo to byly zahraniční události, které nějakým způsobem s Českou republikou souvisely. Jako příklad uvádíme příspěvek č. 542, který informoval o tom, že američtí filmaři zfilmují knihu českého novináře Jaroslava Kmenty.

Ze všech příspěvků v pořadu jsme 7x označili příspěvek hodnotou Více států a celkem 3x jsme příspěvek označili hodnotou Neuvedeno.

6.5 Skladba hostů

Jako další kategorii jsme sledovali osoby zvané do pořadu k vyjádření svého názoru, které jsme v této práci nazývali jako hosty.

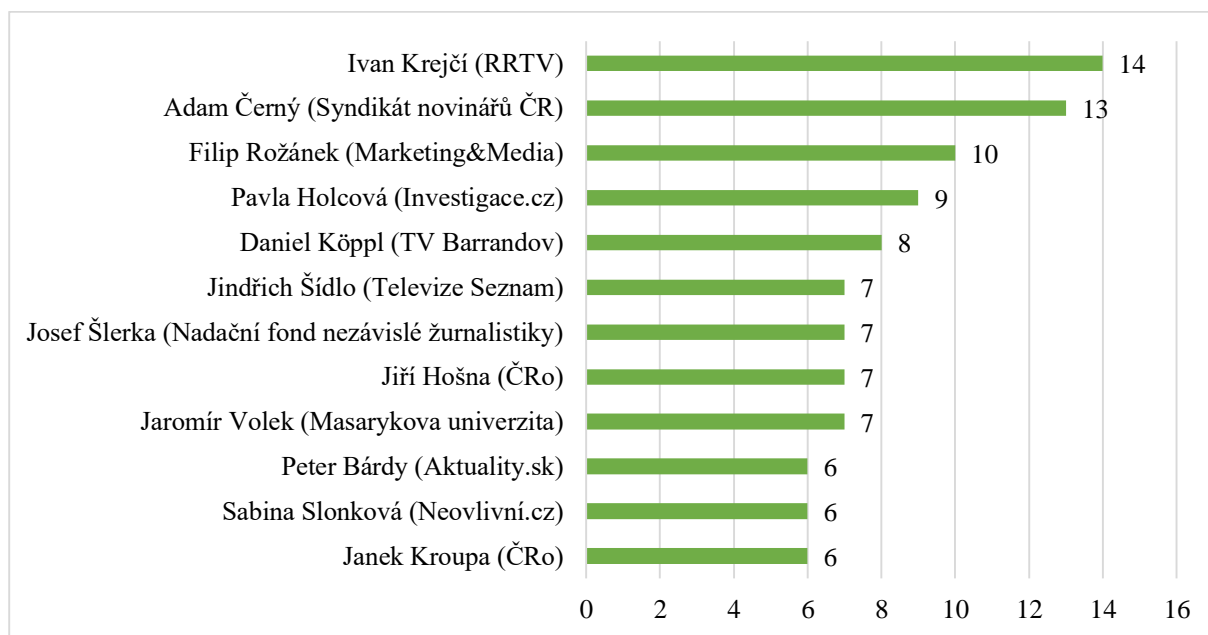
V grafu č. 4: uvádíme nejčastějších 12 hostů v pořadu. V grafu jsme zohlednili hosty, kteří se vyjádřili v 6 a více příspěvcích.

---

⁶⁹ Antarktida se rovněž nevyskytovala v žádném příspěvku.

⁷⁰ Viz kapitoly 2.1 a 2.3

Graf č. 4: Skladba hostů ve sledovaném období, (N=počet příspěvků, 100)

Nejčastěji se v Newsroomu ČT24 vyjadřoval Ivan Krejčí, předseda RRTV. Jeho přítomnost v pořadu souvisela s rozhodováním či postupováním rady v různých situacích spojených s médii. Mezi dalšími nejčastějšími hosty se objevil předseda Syndikátu novinářů ČR Adam Černý, mediální analytik a novinář Filip Rožánek, investigativní novinářka Pavla Holcová, tiskový mluvčí TV Barrandov Daniel Köppl, novinář Jindřich Šídlo, analytik a sémiotik Josef Šlerka, tiskový mluvčí ČRo Jiří Hošna, vysokoškolský profesor Jaromír Volek, šéfredaktor webu Aktuality.sk Peter Bárdy, investigativní novinářka Sabina Slonková a investigativní novinář Janek Kroupa.

Z této skladby hostů je zřejmé, že ve sledovaném období dávala redakce prostor k vyjádření nejčastěji osobám působícím v médiích, mediálních radách, tiskovým mluvčím či mediálním odborníkům. Zmínit můžeme také fakt, že mezi 10 nejčastějšími hosty se objevují pouze 2 ženy.

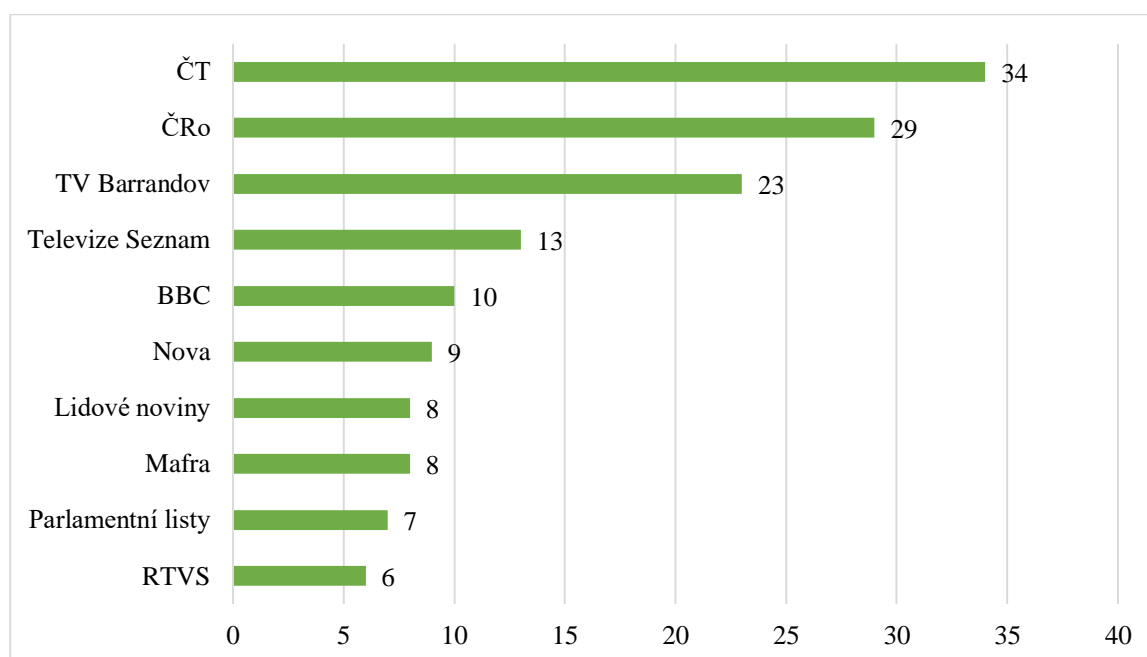
V celém sledovaném období jsme celkem 24 osob označili jako Řadový občan. Těmto osobám byl v pořadu poskytován prostor nejvíce v anketách o médiích, celkem tomu tak bylo ve 14 případech.

Na základě získaných poznatků můžeme zkonstatovat, že redakce nejčastěji používala výpovědi osob působících v oboru médií. Zde může hrát roli zpravodajská hodnota zaměřování se na tzv. elitní osoby (v rámci médií), jelikož občanům, jejichž profese nesouvisí s médii, byl dáván pouze minimální prostor pro vyjádření se k dění v médiích.

6.6 Skladba mediálních organizací

V rámci analýzy jsme také sledovali nejčastěji zmiňované mediální organizace ve sledovaném období.

Graf č. 5: Skladba 10 nejzmiňovanějších mediálních organizací, (N=počet zmínek o 10 nejčastějších organizacích, 147)

Přesně tak, jako jsme na začátku analýzy dle naší hypotézy očekávali, se stala nejzmiňovanější mediální organizací ČT s celkem 34 příspěvků. Z celkem 554 příspěvků tedy 6 % obsahovalo zmínku o ČT. Můžeme uvést i celkovou stopáž příspěvků o ČT, která činila 1 hodinu 7 minut a 3 sekundy. Zmiňování ČT se v pořadu vyskytovalo v souvislosti s prezentací práce zaměstnanců ČT, pořadů ČT nebo sledovanosti stanice. Ve dvou dílech⁷¹ připravila redakce příspěvek o pořadu Newsroomu ČT24 jako rekapitulaci za uplynulé vysílací období.

Rozdíl ve zmínkách o ČT a ČRo je pouze 5 příspěvků. Tento rozdíl je pravděpodobně spojen s prací zaměstnanců ČT během voleb, čemuž se v Newsroomu ČT24 věnovali ve více příspěvcích než práci zaměstnanců ČRo. V případě stopáže jsme však příspěvky kódované jako ČRo naměřili delší. Příspěvky byly dlouhé 1 hodinu 25 minut 29 sekund. Tato odlišnost vypovídá o méně častém zmiňování ČRo, ale zato o delších příspěvcích, které se mu věnují. Tento jev souvisí se dvěma sledovanými kauzami souvisejícími přímo s ČRo. Byly to kauzy

⁷¹ Jedná se o díly vysílané 24.06.2018 a 16.12.2018

Porno na Vltavě a Reportáž Janka Kroupy, ty dohromady trvaly celkem 36 minut 58 sekund. S ČT nebylo spojeno žádné dlouhodobé téma pořadu.

V případě stopáže se však pořadí organizací mění i na dalších místech. TV Barrandov (42 minut a 53 sekund) i Televize Seznam (29 minut a 49 sekund) zůstávají na stejném místě, ale další pořadí vypadá takto: Aeronet (19 minut 7 sekund), Mafra (18 minut a 21 sekund), Lidové noviny (16 minut a 58 sekund), BBC (16 minut a 19 sekund), RTVS (15 minut 55 sekund) a Deník (14 minut a 58). Ve skladbě organizací podle nejdelší stopáže by nezůstala Nova a Parlamentní listy, kterým bylo v pořadu shodně věnováno 9 minut a 50 sekund.

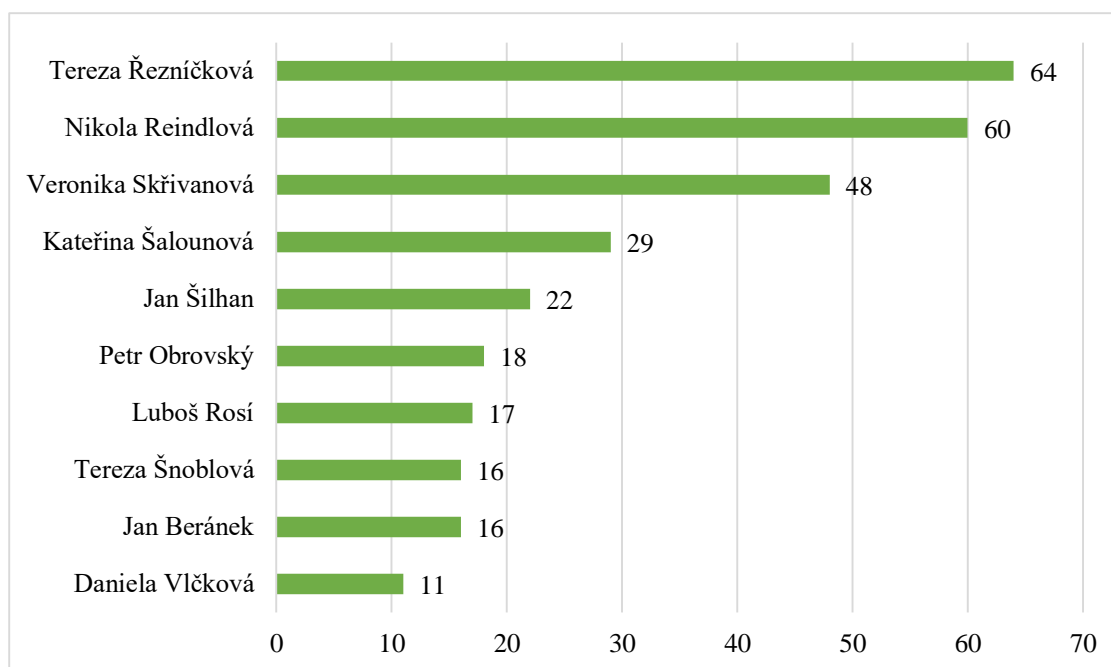
Ze zahraničních organizací se mezi nejčastěji zmiňované dostala pouze organizace BBC s počtem zmínek 10 a RTVS s počtem zmínek 6. Z toho 4 zmínky se věnovaly kauze Krize RTVS, pouze 2 x byla RTVS zmiňována v jiném kontextu.

Nejčastěji se pořad Newsroom ČT24 zabýval českými veřejnoprávními médii, a kromě dvou mediálních organizací obsahuje skladba mediálních organizací pouze domácí média. Opět se tedy objevuje námi vysledovaný trend. Redakce se zaměřuje na domácí mediální dění daleko více než na to zahraniční.

6.7 Skladba autorů

Další kategorií, kterou jsme sledovali, byli autoři příspěvků ve sledovaném období. Hodnotou Bez autora jsme označili 213 příspěvků ze všech 554. Tyto příspěvky byly zpravidla rychlé zprávy, které četl moderátor ve studiu.

Graf č. 6: Skladba autorů příspěvků za rok 2018, (N=počet příspěvků nejčastějších autorů, 301)

Počtem příspěvků se na prvním místě umístila redaktorka Tereza Řezníčková s 64 příspěvky, pouze o 4 příspěvky méně připravila Nikola Reindlová.

Mezi autory se neobjevovali pouze členové redakce, ale i ostatní reportéři ČT. Časté byly i spolupráce dvou a více autorů na jednom příspěvku, do nejčastějších se dostala dvojice Tereza Řezníčková a Nikola Reindlová s počtem společně připravených příspěvků 11. Newsroom ČT24 ve sledovaném také období spolupracoval se zahraničními zpravodaji ČT, například s Barborou Šámalovou, Václavem Černohorským, Davidem Mathé či Davidem Mířejovským, ti však k nejčastějším autorům nepatřili, a v pořadí se objevovali pouze v souvislosti s mediálními událostmi ve státech, kde působí.

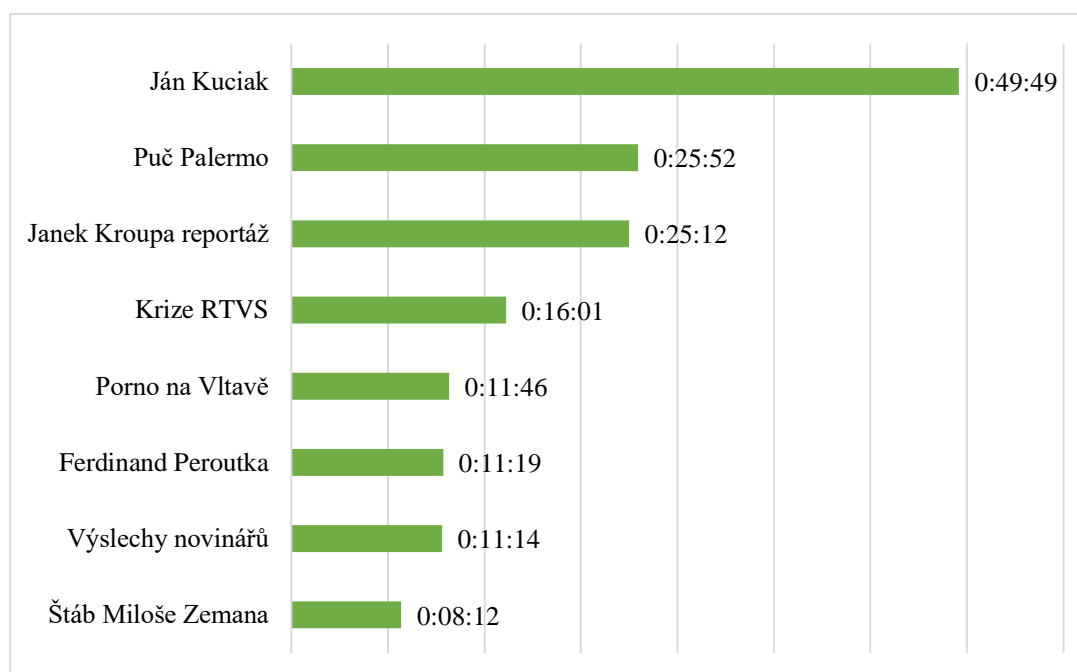
Během sledovaného období byly divákům představeny nové redaktorky pořadu. Mezi ně patřila Jana Rosůlková, Pavla Čapková, Daniela Vlčková, Veronika Malá a Pavla Firbacherová. Z nových členů redakce se do nejčastějších autorů příspěvků dostala pouze Daniela Vlčková s počtem příspěvků 11. U největšího počtu příspěvků byli však za autora označeni již stálí členové redakce.

6.8 Skladba kauz

Jako poslední sledovanou kategorii představíme kauzy zmiňované v pořadu.

Graf č. 7: Jednotlivé kauzy a jejich celková stopáž

(N= celková stopáž kauz, formát času: h:mm:ss, 2:39:25)

Kauzám, ke kterým se pořad vracel, věnovala redakce celkem 2 hodiny a 39 minut a 25 sekund. Největší pozornost autoři věnovali kauze Jána Kuciaka, k té se vraceli po celý rok. Můžeme tedy poukázat na zpravodajské hodnoty kontinuity, frekvence i vztahu k elitním osobám tak, jak jsme je definovali v teoretické části.⁷² V březnu 2018, konkrétně 4. března, kauzu novinářů z Newsroomu ČT24 poprvé zpracovali a zařadili do vysílání. Od té doby se jí kontinuálně věnovali v celkem 18 příspěvcích, z nichž poslední příspěvek ve sledovaném období byl odvysílán 04.11.2018. Ve všeobecném zpravodajství ČT24 patřila kauza Ján Kuciak k těm nejzobrazovanějším. V analýze všech sledovaných zpravodajských relací ČT24 se umístila na 7. místě s celkovou stopáží 17 hodin a 58 minut.⁷³ V pořadu Newsroom ČT24 bylo kauze věnováno 49 minut a 49 sekund. To činí po zaokrouhlení 4,65 % celého vysílání pořadu v roce 2018.

Všechny sledované kauzy se odehrávaly na území ČR, kromě kauzy Ján Kuciak a Krize RTVS. Znovu tedy pozorujeme roli gatekeepingu, jelikož redakce vybírá a upřednostňuje domácí témata před těmi zahraničními. V kauzách se jako zahraniční objevily pouze kauzy ze sousedního Slovenska.

⁷² Viz. kapitola 2.3

⁷³ Analýza zpravodajských relací ČT24 za rok 2018 provedená mediální agenturou Media Tenor. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/press/5206.pdf?_ga=2.234601626.567763097.1555348766-872714388.1518027700

6.9 Ověření platnosti hypotéz

V poslední části analýzy ověříme platnost hypotéz, ze kterých jsme na počátku práce vycházeli.

Stanovené hypotézy zněly:

- H1: Nejčastějším tématem bude žurnalistická profese.
Tato hypotéza se potvrdila. Nejvíce příspěvků jsme zařadili do kategorie Žurnalistická profese, celkem 132, což činí 24 % ze všech naměřených příspěvků. Pořad se v průběhu celého roku zabýval především novinářskou etikou, zákulisím novinářské práce či konkrétními novinářskými osobnostmi.
- H2: V pořadu budou převažovat domácí příspěvky.
Hypotéza se potvrdila. Redakce dávala přednost domácím příspěvkům, které tvořily 67,5 % všech příspěvků viz. graf č. 2. Poměr domácích příspěvků byl dokonce vyšší než v analýze zpravodajství ČT24, ze kterého jsme vycházeli v hypotéze. V analýze provedené mediální agenturou Media Tenor tvořily domácí příspěvky 63 % vysílání.
- H3: V publicistickém pořadu o médiích se budou vyskytovat převážně mediální odborníci a pracovníci v médiích.
Tato hypotéza se ukázala jako pravdivá. Mezi nejzvanějšími hosty byli členové mediálních rad, tiskoví mluvčí a novináři viz graf č. 4.
- H4: Nejčastěji zmiňovaná mediální organizace v pořadu Newsroom ČT24 bude ČT.
Čtvrtá hypotéza byla při analýze potvrzena. Nejčastěji zmiňovanou mediální organizací byla ČT. Týkalo se jí celkem 34 příspěvků, což činí 6 % všech naměřených příspěvků. Hypotézu potvrzuje také graf č. 5.
- H5: Ve sledovaném období bude nejčastěji řešenou kauzou vražda Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové, označovaná jako kauza Ján Kuciak.
Hypotézu považujeme za platnou, jelikož nejčastěji opakujícím se tématem byla kauza Ján Kuciak. Pořad jí věnoval celkem 18 příspěvků a 49 minut a 49 sekund z celého vysílání.

Z pěti hypotéz se všechny ukázaly jako platné.

7 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo popsat mediální obraz médií, který pořad Newsroom ČT24 vytvářel v roce 2018. Dílčím cílem bylo popsání tematické skladby pořadu. Práce je druhou provedenou analýzou pořadu za celou dobu jeho existence.

Práce je rozdělena na tři části. V první části byla popsána teoretická východiska práce, v druhé byla stanovena metodika a operacionalizace práce, třetí část je analytická a představuje výsledky analýzy v grafech. V rámci práce byla provedena kvantitativní obsahová analýza.

Celkovou tematickou skladbu jsme popsali počtem příspěvků k daným tematickým kategoriím. Výsledný mediální obraz médií jsme získali sledováním jednotlivých kategorií, jejichž výsledky jsme kvantitativně vyjádřili v grafech. U navržených hypotéz byla otestována jejich platnost. Cíle práce tedy lze považovat za splněné.

Téma médií v médiích je poměrně novým trendem, který se však v posledních letech objevuje stále častěji, což dokazuje i existence specializovaných pořadů o médiích. Pořad Newsroom ČT24 je zatím jediný svého druhu na českém televizním trhu a touto prací jsme zjistili, jaká média ve vysílání zobrazuje. Na svých oficiálních webových stránkách pořad uvádí, že přináší hlavní dění z českých i zahraničních médií. Ze všech získaných poznatků však můžeme říci, že celkový mediální obraz médií, který pořad vytváří, je obrazem relativně úzkého výběru médií. Přínosem této práce tedy je první ucelený popis mediálního obrazu médií, který pořad Newsroom ČT24 vytvořil v konkrétním období.

Práce ukázala, že pořad se zaměřuje především na mediální dění v České republice, evropských zemích, USA a Rusku. Domácí příspěvky tvořily 67,5 % celého vysílání v roce 2018. V porovnání s analýzou zpravodajských relací ČT24 se pořad Newsroom ČT24 zaměřoval na domácí témata o 4,5 % více než zpravodajské pořady ČT24. Ve skladbě nejčastěji zmiňovaných států se pořad Newsroom ČT24 příliš neliší od zpravodajství ČT24, orientace na země Evropy, USA a Ruska je v obou případech stejná.

Z témat se pořad nejčastěji věnoval žurnalistické profesi obecně, nejméně pak financování a vlastnictví médií. Těmto tématům bylo věnováno pouze 9 příspěvků v každé kategorii. Sledovali jsme také to, do jaké míry se pořad věnuje mediální výchově a mediální gramotnosti. Provedenou analýzou jsme zjistili, že téma bylo zmíněno pouze v 11 příspěvcích. Tento výsledek jsme porovnali s výzkumem Dina Numerata, který zjistil, že přítomnost zmínek v médiích o médiích neznamená, že se média věnují především mediální výchově či mediální gramotnosti. Stejně tak ani pořad Newsroom ČT24 se mediální výchovou a mediální

gramotností příliš nezabýval. Pořad tedy dle námi získaných poznatků upřednostňuje jiná témata.

Také jsme zjistili, že se pořad zaměřuje především na české mediální organizace, nejvíce na Českou televizi. Z mediálních kauz se pořad věnoval nejvíce kauze Ján Kuciak. Nejčastěji měli možnost vyjádřit v pořadu svůj názor členové mediálních rad, novináři, tiskoví mluvčí a mediální odborníci. Nejméně prostoru pak pořad dával občanům, kteří profesně nepůsobí v médiích.

Při psaní teoretické části jsme naráželi na problém nedostatečného počtu výzkumů v oblasti médií informujících o médiích. Z poznatků, které jsme získali, vyplynulo, že nejčastěji zmiňovanou mediální organizací byla ČT, která pořad provozuje. Jako podnět k dalšímu bádání v souvislosti s médii v médiích uvádíme, že by bylo přínosné četnost a způsob sebezprezentace sledovat ve veřejnoprávních a komerčních médiích, a poté provést srovnání těchto odlišných typů médií. Dle našich zjištění považujeme tuto problematiku za nedostatečně probádanou oblast, na kterou by bylo možné se zaměřit v dalších výzkumech a odborných pracích.

8 ANALYZOVANÝ SOUBOR

Newsroom ČT24 07.01.2018 – 16.12.2018

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11030967025-newsroom-ct24/>

9 SEZNAM PRAMENŮ

Analýza zpravodajských relací ČT24 provedená mediální agenturou Media Tenor. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/press/5206.pdf?_ga=2.199407527.821504847.1556110460-195329128.1556110459

10 SEZNAM LITERATURY

BERGER, Peter L. a Thomas LUCKMANN. Sociální konstrukce reality: Pojednání o sociologii vědění. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, ISBN 80-859-5946-1.

BURNS, Lynette Sheridan. Žurnalistika. Přeložil Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2004, ISBN 8071788716.

DAYAN, Daniel a Elihu KATZ. Media events: the live broadcasting of history. Harvard University Press, Edición: Revised, 1994, ISBN 978-0674559561.

GALTUNG, Johan, RUGE, Mari Holmboe: The Structure of Foreign News: The Presentation of Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspaper. In Journal of Peace Research, vol. 2, no. 1, 1965.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. Média a společnost. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7.

KUNCZIK, Michael. Základy masové komunikace. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X.

MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCCOMBS, M., REYNOLDS, A. News Influence on Our Pictures of the World. In: BRYANT, W. J., ZILLMANN, D. Media Effects. Advances in Theory and Research. 2nd edition Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

NUMERATO, Dino, Média o médiích: mezi reflexivitou a reprodukcí, Masarykova univerzita Brno, 2006.

REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.

SHOEMAKER, Pamela J. A New Gatekeeping Model. In Social Meanings of news: A text-reader. BERKOWITZ, Dan. 1. vyd. SAGE, 1997. ISBN 0-7619-0075-4.

SHOEMAKER, Pamela a REESE, Stephen. Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content. New York: Longman, 1996. ISBN 08-013-1251-5.

SHOEMAKER, Pamela a VOS, Timothy. Gatekeeping theory, Routledge, 2009. ISBN 978-0415981385.

SCHULZ, Winfried. Die Konstruktion von Realität in den Nachrichtenmedien: e. Analyse d. aktuellen Berichterstattung. München: Alber, 1976. ISBN 3495473319.

TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.

11 SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Tematická skladba za rok 2018

Graf č. 2 Poměr domácích a zahraničních příspěvků za rok 2018

Graf č. 3 Skladba 10 nejzmiňovanějších států

Graf č. 4 Skladba hostů ve sledovaném období

Graf č. 5 Skladba 10 nejzmiňovanějších mediálních organizací

Graf č. 6 Skladba autorů příspěvků za rok 2018

Graf č. 7 Jednotlivé kauzy a jejich celková stopáž

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Kódovací arch

Příloha č. 2 Kódovací kniha

Příloha č. 3 Kódovací arch s výslednými daty

13 PŘÍLOHY

13.1 Kódovací arch

Titul ek příspěvku	Číslo příspěvku v analýze	Pořadí příspěvku v rámci pořadu	Měsíc	Datum	Stopáž	Téma příspěvku	Vztah k ČR	Zmíněný stát	Mediální organizace	Autor	Kauza

13.2 Kódovací kniha

Proměnné sloužící k identifikaci příspěvku	
Titulek	
Číslo příspěvku v analýze	
Číslo příspěvku v rámci pořadu	
Měsíc	
Datum	dd.mm.rr

Stopáž
Stopáž analyzovaného příspěvku

Vztah k ČR	Domácí příspěvek x zahraniční příspěvek
	Domácí příspěvek
	Zahraniční příspěvek

Téma článku	Tematická kategorie
	Žurnalistická profese
	Historie žurnalistiky
	Fake news, dezinformace a hoaxy
	Mediální výchova
	Vlastnictví médií
	Sociální sítě a internet
	Tištěná média
	Televize
	Rozhlas
	Internetová média
	Žurnalistická fotografie
	Financování médií
	Média ve vztahu k politikům
	Mediální rady

Zmíněný stát
Konkrétní stát zmíněný v příspěvku

Mediální organizace
Mediální organizace zmíněná v příspěvku

Autor příspěvku
Konkrétní autor

Host
Konkrétní host v příspěvku

Konkrétní kauza	Sledované kauzy
	Ján Kuciak
	Puč Palermo
	Janek Kroupa reportáž
	Krize RTVS
	Porno na Vltavě
	Ferdinand Peroutka
	Výslechy novinářů
	Štáb Miloše Zemana

13.3 Kódovací arch s výslednými daty

Vyplněný kódovací arch viz. přílohy na CD